

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

ROK III

31 PAZ. 1952

1952

Nr. 40 (15)

DO SKŁADU
RACHUND
ZAGRANICZNEGO

Tylko do użytku służbowego

SPIS RZECZY

/ważniejsze informacje/

I. POLITYKA GOSPODARCZA	Str.
Związek Socjalistycznych Republik Rad	Gigantyczny plan budownictwa hydroenergetycznego..... 1
Albańska Republika Ludowa	Budowa nowych przedsiębiorstw..... 3
Bułgarska Republika Ludowa	Pożyczka rozwoju gospodarki narodowej..... 4
Chińska Republika Ludowa	Rozwój przemysłu Chin Północno-Wschodnich.... 5
Czechosłowacja	Rozbudowa przemysłu w rejonie Ostrawsko-Karwińskim..... 6
Rumuńska Republika Ludowa	Rozwój gospodarki narodowej..... 7
Węgierska Republika Ludowa	Emisja "Trzeciej pożyczki pokoju" 10
Europie Zachodniej grozi kryzys.....	13
Europejska Unia Płatnicza	16
Belgia	Sytuacja gospodarcza..... 19
Dania	Sytuacja gospodarcza..... 23
Finlandia	Sytuacja gospodarcza..... 26
Holandia	Sytuacja gospodarcza..... 28
Szwajcaria	Sytuacja gospodarcza..... 31
Szwecja	Sytuacja gospodarcza..... 35
Wielka Brytania	Sytuacja gospodarcza..... 38
Włochy	Sytuacja gospodarcza..... 44
Argentyna	Sytuacja gospodarcza..... 51
Iran	Sytuacja gospodarcza..... 54
Izrael	Sytuacja gospodarcza..... 57
Paragwaj	Sytuacja gospodarcza..... 58
Stany Zjednoczone	Sytuacja gospodarcza..... 60
II. UMOWY HANDLOWE I PIATNICZE.....	65
III. C I A.....	69
Z A Ł A G Z N I K	Chwila przejścia własności na twarze kupionym..... 73

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża 35 - tel. 8-98-90

P.I.H.Z. Nr 2 dnia 10.X.1952 r. - nakład 470 egz.; format A4

Kraje Obozu radzieckiego

ZWIĄZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RAD

Gigantyczny plan budownictwa hydroenergetycznego

Na łamach "Izwestii" ukazał się artykuł inż. M. Dawydowa pt. "Gigantyczny plan budownictwa hydroenergetycznego". Artykuł zawiera szereg interesujących danych, ilustrujących szeroki rozmach elektryfikacji kraju radzieckiego. - W żadnym kraju - pisze autor - nie spotykamy tak burzliwego tempa rozwoju elektryfikacji, jak w Związku Radzieckim. W r. 1920 wszystkie elektrownie kraju wyprodukowały łącznie 0,5 mld kWh energii elektrycznej, ale już w r. 1940 produkcja energii elektrycznej w kraju radzieckim była 96 razy większa. W okresie pierwszej powojennej pięcioletki produkcja energii elektrycznej nadal wzrastała. W r. 1951 elektrownie ZSRR wyprodukowały 104 mld kWh energii elektrycznej, co przewyższa łączną produkcję energii elektrycznej Anglii i Francji. Pod względem ilości produkowanej energii elektrycznej Związek Radziecki zajął pierwsze miejsce w Europie i drugie na świecie. Łączna moc elektrowni i nowych oddanych do użytku w br. agregatów, wynosi około 3 mln kW, co stanowi mniej więcej moc takich pięciu elektrowni, jak "Dnieproges" /Dnieprowska Elektrownia Wodna/, która jest najpotężniejszą elektrownią w Europie. - Wielkie budowle stalinowskie na Woldze, Donie, Amu-Darii i Dnieprze, - pisze dalej inż. Dawydow - przyczynią się do dalszego znacznego wzrostu potęgi energetycznej ZSRR. Moc tych obiektów przekroczy 4.300 tysięcy kW, będą one produkowały 22,5 mld kWh energii elektrycznej rocznie.

Dla przekazywania energii elektrycznej, produkowanej przez woltażskie olbrzymy hydroenergetyczne, wybudowane zostaną linie przemysłowe Kujsyszew-Moskwa i Stalingrad-Moskwa, długości 850 i 1.110 kilometrów, o napięciu 400 tys wolt. Nigdy dotychczas nie budowano linii elektrycznych o tak wysokim napięciu i na tak wielkie odległości /maksymalna długość elektrycznej linii przemysłowej w Stanach Zjednoczonych wynosi 430 kilometrów przy napięciu 277 tys wolt/. Gigantyczny zaś ten plan dalszej elektryfikacji nakreślony został w dyrektywach XIX Zjazdu Partii dotyczących piątego 5-letniego planu ZSRR. W wyniku realizacji tego planu ilość produkowanej w ZSRR przy końcu 1955 r. energii elektrycznej przekroczy o 80% rozmiary produkcji 1950 roku.

Front walki z posuchą w ZSRR

Jednym z głównych zadań gigantycznego stalinowskiego planu przeobrażenia przyrody jest walka z posuchą w rejonach stepowych i leśno-stepowych ZSRR. Realizując te doniosłe zadanie, zakłada się w ZSRR ochronne pasy leśne w rejonach o łącznej powierzchni 120 mln hektarów; jednocześnie na Wołdze, Dnieprze i Amu-Darii buduje się potężne hydrowęzły, które wraz z siecią kanałów zezwolą na nawodnienie przeszło 28 mln hektarów ziemi.

W końcu lipca br. cały naród radziecki obchodził uroczyste zakończenie budowy pierwszego wielkiego obiektu komunizmu - Wołżańsko-Dońskiego Kanału Żeglugowego im Lenina. Wraz z oddaniem tego Kanału do użytku, jak również uruchomieniem Gynlańskiej Elektrowni Wodnej i wybudowaniem rozgałęzianej sieci kanałów nawadniających i zraszających, w większości rejonów obwodu rostowskiego i w wielu rejonach obwodu stalingradzkiego dawne klęski posuchy przejdą bezpowrotnie do przeszłości.

Już w roku bieżącym w obwodzie rostowskim poczynione zostały przygotowania do nawadniania pierwszych 100 tys hektarów ziemi. Wiosną br. oddano do użytku Doński Kanał Magistralny oraz Azowskie i Dolno-Dońskie kanały rozdzielcze. Wody Donu przeniknęły w głąb stepów na przeszło 100 kilometrów.

Po wybudowaniu całej sieci irygacyjnej w 13 rejonach obwodu rostowskiego, nawadniane tereny wyniosą tam 600 tys hektarów, przy czym 170 tys ha nawodni się kanałami samospływowymi, a 430 tys - za pośrednictwem kanałów, do których wody dostarczać będą stacje pomp. W 9 południowych rejonach obwodu stalingradzkiego dwa potężne kanały magistralne - Czyrski i Jergoniński - nawodnią 150 tys ha i łączny obszar nawodnionych gruntów wyniesie w każdym z wymienionych obwodów 1 mln ha; długość zaś całej sieci irygacyjnej kanału Wołga-Don osiągnie 30 tys km.

Skutecznym środkiem walki z posuchą jest sadzenie pasów leśnych. Plan siewu i sadzenia ochronnych pasów leśnych w r. 1952 wykonany został niemal w 100% już ubiegłej wiosny. Zakończono całkowicie prace przy zakładaniu państwowych pasów leśnych wzdłuż obu brzegów rzeki Północny Doniec oraz na trasie Kamyszyn-Stalingrad i Woroneż-Rostow n/Donem. Plan sadzenia lasów, obliczony na 15 lat, wykonano w 2-3 razy szybszym tempie, niż przewidywano.

Dyrektywy XIX Zjazdu Partii dotyczące piętego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR przewidują znaczne zwiększenie robót związanych z sadzeniem ochronnych pasów leśnych, lasieniem piaszków, sadzeniem lasów o znaczeniu gospodarczym. Tak więc projektuje się założenie w ciągu piątej pięcioletki co najmniej 2,5 mln ha ochronnych pasów leśnych na polach koczowniczych i sowchozowych oraz około 2,5 mln ha lasów państwowych.

Ustrój socjalistyczny otwiera nieograniczone niemal perspektywy rozwoju sił wytwórczych rolnictwa. Natomiast kapitalizm nie tylko nie jest zdolny zorganizować planowej pracy w dziedzinie przeobrażenia przyrody, ale nawet zapobiec

rabunkowemu wykorzystaniu bogactw naturalnych. Tak np. w Stanach Zjednoczonych wydajność gleby spada. Rabunkowa gospodarka lasami spowodowała tak daleko posuniętą erozję gleby, że grozi to przeistoczeniem wielkich obszarów w bezpłodne pustynie.

W br. ministerstwo rolnictwa USA zmuszone było przyznać, że szereg stanów/Alabama, Arkansas, Georgia, Kentucky, Mississippi, Północna Karolina, Południowa Karolina, Tennessee oraz Main i Massachusetts/ jak również znaczna ilość okręgów w stanie Missouri poważnie ucierpiały na skutek posuchy. Wykorzystując sytuację, spekulanci - giełdciarze i monopolisci zbożowi - wyśrubowali natychmiast ceny owsa i innych pasz. Straty spowodowane w USA przez tegoroczną posuchę szacują się na miliardy dolarów. Ta klęska żywiołowa oznacza dla dziesiątków tysięcy drobnych farmerów nieuniknioną ruinę.

Szeroka ofensywa na froncie walki z posuchą możliwa jest jedynie w warunkach gospodarki socjalistycznej, stwarzającej nieograniczone możliwości planowego stosowania zdobyczy naukowych. Już wkrótce nastąpi w ZSRR chwila, kiedy pracownicy socjalistycznego rolnictwa będą mogli na zawsze zapomnieć o klęsce posuchy.

WYDATKI BUDŻETOWE PAŃSTW DEMOKRACJI LUDOWEJ.

Kraje demokracji ludowej przewidują w swoich budżetach na 1952 r. następujący procentowy udział wydatków w poszczególnych grupach:

	Albania	Bułgaria	Czechosłowacja	Rumunia	Węgry
rozwój gospodarki	39	52,6	52,1	46,4	61,5
cele kulturalne	23	22,5	28,7	24,3	19,4
obrona kraju	11	11,6	9,4	15,8	14,0
administracja	27	13,3	9,8	14,5	5,1

ALBAŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Budowa nowych przedsiębiorstw

Zgodnie z planem pięcioletnim w Albanii buduje się wiele nowych przedsiębiorstw przemysłowych takich jak elektrownie wodna na rzece Mati, rafinerie nafty w Cerril fabryka cementu i tkalnice we Włozrze w Tiranie itd. Roboty budowlane w większości tych obiektów są już znacznie zaawansowane. Np. jeśli chodzi o tkalnice to zaplanowano wykonanie 50-60% robót budowlanych w roku bieżącym i całkowite zakończenie prac w roku przyszłym. Plan pięcioletni przewiduje zwiększenie prac budowlanych w roku bieżącym ponad 1,5 razy w porównaniu z 1950 r.

Wielkie inwestycje

Sytuacja finansowa Albańskiej Republiki Ludowej kształtuje się ostatnio bardzo pomyślnie. W 1952 r. 45% dochodów państwowych pochodzi z sektora socjalistycznego i 12% sektora prywatnego. Z roku na rok rosną inwestycje. Np. w górnictwie w okresie 1946-1950 wyniosły one 2,2 mld leków, podczas gdy w 1951-1955 - 8,9 mld, wykazując zatem wzrosty o 418,6%.

Rząd rozpiął w tym roku pożyczkę w wysokości 300 mln leków, która w ciągu 48 godzin została pokryta z nadwyżką 55% - co stanowi dowód ofiarności mas pracujących Albanii. Szczególnie godną uwagi jest pomoc, jaką Albania otrzymuje w ramach umów gospodarczych z ZSRR i krajami demokracji ludowej. Pomoc ta wyniesie w roku bieżącym 15% dochodów budżetowych. W roku ubiegłym wyniosła ona 20% ogólnych dochodów budżetowych.

BULGARSKA REPUBLIKA LUDOWA

Pożyczka rozwoju gospodarki narodowej

Rada Ministrów Bułgarskiej Republiki Ludowej uchwaliła, subskrypcję pożyczki rozwoju gospodarki narodowej - emisji 1952 r. Pożyczka opiewa na sumę 400 mln lewów i spłacona będzie w ciągu 20 lat.

Mechanizacja górnictwa

W bułgarskim przemyśle górniczym stosuje się coraz więcej maszyn. Do 1944 r. wydobywanie węgla odbywało się w sposób prymitywny. W chwili obecnej ponad 90% wydobywania węgla dokonywane jest przy pomocy maszyn drogą zmechanizowaną. W 1939 r. wydobywanie węgla w Bułgarii było zmechanizowane zaledwie w 3,9%. Przy pomocy specjalistów radzieckich górnicy bułgarscy zaczynają obecnie stosować radziecki kombajn węglowy typu "Donbas".

Elektryfikacja kraju

Bułgarskie masy pracujące osiągnęły znaczne sukcesy na polu elektryfikacji swego kraju. W ciągu 8 lat władzy ludowej produkcja energii elektrycznej wzrosła 3,9 razy. Zbudowano i oddano do użytku ogromną elektrownię im. Stalina, zaopatrującą w prąd elektryczny stolicę - Sofię. W Dymitrowgradzie uruchomiono drugą dużą elektrownię im. Czerwenkowa. Tempo elektryfikacji zwiększa się co roku. W 1952 r. przewidziano zwiększenie produkcji energii elektrycznej o 40% w porównaniu z 1951 r.

Rozwój przemysłu spożywczego

Partia komunistyczna i rząd ludowy w Bułgarii poświęcają dużą uwagę sprawie rozwoju przemysłu spożywczego. Po oswobodzeniu kraju odbudowano dużą ilość i zbudowano szereg nowych fabryk artykułów spożywczych. W roku ubiegłym uruchomiono 8 wielkich zakładów przemysłu spożywczego w tej liczbie fabrykę pektyny, kombinat przetworów owocowych, mięsnych itd. W 1951 r. w porównaniu z 1947 r. produkcja cukru zwiększyła się 5,5 razy, wyrobów cukierniczych - 3 razy, wina gronowego - 20 razy itd. Produkcja oleju roślinnego wzrosła w roku bieżącym 3,5 razy w porównaniu z 1948 r. Bardzo znacznie wzrosła produkcja wyrobów mięsnych, konserw rybnych itd. Produkcja przemysłu konserwowego wzrosła ośmiokrotnie w porównaniu do 1950 r.

CHIŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój przemysłu Chin Północno-Wschodnich

Jak donosi gazeta "Dunbejzibao" w ciągu ostatnich trzech lat przemysł Chin Północno-Wschodnich osiągnął duże sukcesy. W 1948 r. zdolność produkcyjna przedsiębiorstwa wynosiła zaledwie 20% poziomu z 1945 r. a w końcu 1952 r. zostanie całkowicie ukończona podbudowa i przebudowa całego przemysłu Chin Północno-Wschodnich. W bieżącym roku osiągnięty zostanie najwyższy dotychczasowy poziom w dziedzinie wytopu stali, produkcji maszyn i przyrządów elektrycznych, wyrobu chemikaliów oraz w zakresie przemysłu włókienniczego, gumowego, papierowego i szklanego. W 1949 r. udział produkcji przemysłowej ogólnej produkcji Chin Północno-Wschodnich wyniósł 35% w 1950 r. - 43%, w 1951 - 52%. W 1952 r. udział ten wyniesie 55,9%. Rząd ludowy kładzie główny nacisk na rozwój przemysłu ciężkiego i produkcję środków produkcji. W 1952 r. produkcja maszyn osiągnie 12,5% ogólnej produkcji przemysłowej. W ciągu ostatnich trzech lat wyprodukowano około 1.000 rozmaitych rodzajów artykułów przemysłowych. Rozpoczęto produkcję licznych skomplikowanych obrabiarek i maszyn, które dotychczas nie były wytwarzane w Chinach.

Ogromnie ważną rolę w chwili szybkiego rozwoju przemysłu Chin Północno-Wschodnich odegrało szerokie stosowanie przodujących metod techniki radzieckiej. Dzięki temu wydajność pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych podniosła się o 40-50%.

Wraz z szybką odbudową i rozwojem przemysłu podnosi się stopa życiowa robotników. Stale wzrastają płace, buduje się domy mieszkalne, sklepy, żłobki, kluby i biblioteki. Oddano do użytku 2.600.000 m² powierzchni mieszkalnej. Rząd Ludowy Chin Północno-Wschodnich postanowił wybudować w roku bieżącym 7 sanatoriów dla robotników.

Rozwój rolnictwa

Według oświadczenia Ministerstwa Rolnictwa Chińskiej Republiki Ludowej zbiory zbóż w r. 1952 i bawełny znacznie przekroczyły stan przedwojenny z 1937 r. W ciągu ostatnich trzech lat zbiory zbóż wykazały wzrost o około 40%, zbiory bawełny zwiększyły się trzykrotnie i Chiny które w ciągu 200 lat były uzależnione od importu artykułów spożywczych są obecnie w stanie eksportować swe nadwyżki zboża do innych krajów. Np. w 1951 r. Chiny dostarczyły Indiom 0,5 mln t. zboża. W roku bieżącym Chiny mają dostarczyć Indiom 100.000 t. zboża. Jak wynika z oświadczenia Ministerstwa Rolnictwa tegoroczne zbiory herbaty przekroczą poziom 1950 r. o 250%. Produkcja tytoniu będzie trzykrotnie większa niż w 1950 r. Również zbiory owoców będą w bieżącym roku bardzo wysokie, przy czym zbiory pomarańcz i mandarynek są dwukrotnie większe niż w 1950 r.

Połowry ryb zwiększyły się od 1949 r. do 1950 r. trzykrotnie, pogłowie bydła o 26%, owiec zaś o 42%.

Mechanizacja rolnictwa

W Chinach Północno-Srodkowych powierzchnia gruntów nawodnionych wynosi obecnie ponad 10 mln hektarów. Na skutek dalszego rozwoju i udoskonalania metod nawadniania zbiory zwiększą się w ciągu najbliższych dwóch lat o 30 - 50%. Gruntownie polepszająca się sytuacja finansowa i gospodarcza kraju oraz rozwój przemysłu terenowego stworzyły pomyślne warunki dalszej planowej mechanizacji, osuszania i nawadniania gruntów. Zmechanizowane nawadnianie zostanie zastosowane na obszarze 1,8 mln ha, na obszarze zaś 140.000 ha zastosowane będzie osuszanie do którego użyte będą pompy o łącznej mocy ponad 500.000 HP. W 1953 r. uruchomione zostaną pompy o łącznej mocy 15.000 HP a do 1957 pompy o ogólnej mocy 200.000 HP, dzięki czemu będzie możliwe zmechanizowane osuszenie i nawodnienie ponad 700.000 ha.

W bieżącym roku zastosowano wszędzie nowoczesne pługi. W 1953 r. rozpocznie się produkcja siewników, maszyn do pielęgnacji i innych nowoczesnych maszyn rolniczych. W roku następnym rolnictwo otrzyma 15.000 maszyn hydraulicznych marki "Tsefan" i 30 maszyn wiertniczych dla budowy studni dzięki czemu można będzie dodatkowo nawodnić 27.000 hektarów. W rejonach o zmechanizowanym systemie nawadniania założone zostaną warsztaty remontowe i reperacyjne maszyn.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Rozbudowa przemysłu w rejonie Ostrawsko-Karwińskim

Najważniejszym ośrodkiem czeskosłowackiego przemysłu ciężkiego jest Ostrawa, której rejon zaspakaja 85% krajowego zapotrzebowania na węgiel kamienny i prawie 100% zapotrzebowania na

węgiel koksujący. W 1952 r. wydobycie węgla osiągnie 17 mln t. Ostrawa - obok przemysłu węglowego jest najważniejszym czechosłowackim ośrodkiem przemysłu hutniczego. Do największych hut żelaza należą huty w Witkowicach, Buhuminie i Trzyńcu.

Ze względu na ogromną doniosłość znaczenia okręgu przemysłowego Ostrawsko-Karwińskiego dla rozwoju gospodarczego całego kraju znaczna część inwestycji państwowych, które w 1951 r. wynosiły 105 mld koron a w bieżącym roku będą o 28% wyższe, przeznaczona jest na dalszą rozbudowę tego ośrodka przemysłowego. Obok rozległych osiedli robotniczych w budowie lub rozbudowie znajduje się około 200 obiektów przemysłowych, w tym kombinat hutniczy w Gottwaldowie i wielka fabryka elektrotechniczna we Frenszacie. Fabryki wagonów i samochodów "Tatra" są nadal rozbudowywane.

Produkcja elektrod do spawania

Czechosłowacja produkuje obecnie elektrody do spawania całkowicie z krajowych surowców. Nowe elektrody cechuje wysoka jakość i wytrzymałość.

Rozwój przemysłu i stan zatrudnienia w Słowacji

Do 1951 r. w Słowacji uruchomiono 68 nowych fabryk których liczba ma być zwiększona w 1952 r. o dalszych 39 zakładów przemysłowych. Poza tym 50 z pośród istniejących przedsiębiorstw będą rozbudowane. Wzrost uprzemysłowienia kraju staje się widoczny w świetle statystyki stanu zatrudnienia w przemyśle, które w porównaniu z 1937 r. wzrosło z około 100.000 robotników do prawie 220.000 tys w r. 1950.

W porównaniu z okresem przedwojennym znacznie zwiększyło się zatrudnienie kobiet w słowackim przemyśle, gdyż w 1921 roku z 1.000 zatrudnionych kobiet tylko 180 pracowało w przemyśle, a w r. 1950/51 już 400.

RUMUŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój gospodarki narodowej x/

Oswobodzenie Rumunii w sierpniu 1944 r. przez Armię Czerwoną umożliwiło narodowi rumuńskiemu wkroczenie na drogę demokratycznego rozwoju gospodarczego. Rumuńska produkcja przemysłowa już przy końcu 1948 r. przekroczyła poziom przedwojenny, a w r. 1950 dwukrotnie przewyższyła stan z 1948 r. W latach 1949 - 1950 produkcja przemysłowa zwiększyła się bardziej niż w ciągu ćwierćwiecza władzy burżuazyjnej. Wykonawszy pomyślnie w 1949 r. i 1950 plany odbudowy i rozbudowy gospo-

x/ W nr.8 "Wnieszniej Targowli" ukazał się artykuł omawiający pomyślny rozwój rumuńskiej gospodarki narodowej.

darci narodowej, naród rumuński pracuje obecnie nad realizacją pierwszego pięcioletniego planu gospodarczego /1951 - 1955/ i dziesięcioletniego planu elektryfikacji kraju. /1951 - 1960/. Plan pięcioletni przewiduje zwiększenie produkcji przemysłowej 2,5 razy w porównaniu z 1950 r. W 1951 r. - pierwszym roku pięcioletki - Rumuńska Republika Ludowa osiągnęła poważne sukcesy oddając do użytku nowe huty, wielkie piece, fabryki maszyn, materiałów budowlanych, rafinerie ropy, fabryki chemiczne itd. Około 100 fabryk, które zostały odbudowane znacznie zwiększyły swoją produkcję. Inwestycje w r. 1951 były dwukrotnie wyższe niż w 1949 r. i o 30,5% większe niż w 1950. Plan produkcji przemysłowej na 1951 r. wykonany został w 104,5%. Dane ilustrują rozwój produkcji w poszczególnych gałęziach przemysłowych w r. 1951 w % w porównaniu z 1950 r.

Energia elektryczna	117,0
ropa naftowa	123,1
węgiel	119,4
ruda żelaza	120,9
stal	115,7
walcówka	114,3
motory elektryczne	218,7
motory spalinowe	171,8
kompresory	128,2
tokarki	249,7
łożyska kulkowe	182,4
żarniarki-snopowiażarki	392,2
siewniki	211,8
wagony towarowe i cysterny	126,9
soda kaustyczna	127,3
nawozy sztuczne	189,7
barwniki organiczne	132,1
cement	111,6
tkaniny bawełniane	117,7
tkaniny wełniane	122,6
obuwie	119,3

W 1951 r. wydajność pracy wzrosła o 10%, a koszty własne produkcji spadły w porównywalnych cenach o 5,65%. Plan pięcioletni przewiduje, że w 1952 r. ogólna produkcja przemysłowa zwiększy się o 24,5% w porównaniu z rokiem ubiegłym, a produkcja środków produkcji o 95%. Główny Urząd Statystyczny podaje, że plan produkcji wykonany został w I półroczu br. w 102,3%. W II kwartale 1952 r. produkcja przemysłowa wzrosła o 21,1% w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. zaś wydajność pracy - o 13,5%. Od chwili upaństwowienia przemysłu wolumen produkcji przemysłowej zwiększył się prawie trzykrotnie.

Partie robotnicze i rząd ludowy poświęcają dużo uwagi rozwojowi rolnictwa. W ciągu ostatnich 2-ech lat w Rumunii stworzono ponad 1.400 Spółdzielni produkcyjnych. Zbiory 1951 r. osiągnęły na polach gospodarstw spółdzielczych 20-32 q z 1 ha, podczas gdy chłopci gospodarujący indywidualnie otrzymali tylko 8 - 12 q z 1 ha. W obecnej chwili w Rumunii pracuje około 200 stacji maszynowo-traktorowych i 9.000 traktorów.

Ogólny obszar zasiewów wzrósł w 1951 r. o 130000 ha w porównaniu z 1950 r. a zbiory były o 20% wyższe niż w roku poprzednim. Produkcja pszenicy przekroczyła poziom z 1950 r. o 58,7%, kukurydzy - o 29,7%, bawełny - 147,3%.

Te sukcesy na polu przemysłu i rolnictwa pozwoliły zwiększyć realne płace mas pracujących. W roku ubiegłym w porównaniu z 1950 r. sprzedano ludności o 38,4% więcej artykułów spożywczych i więcej o 22,3% towarów przemysłowych. Przy końcu stycznia br. dokonano reformy walutowej oraz obniżki cen żywności i wyrobów przemysłowych.

Handel zagraniczny Rumuńskiej Republiki Ludowej zwiększa z roku na rok swoje obroty i służy sprawie uprzemysłowienia kraju podnosząc stopę życiową mas pracujących. Rumunia eksportuje w coraz większych ilościach produkty rolne, materiały drzewne, produkty naftowe, towary przemysłowe. Równocześnie zwiększa się import wyposażenia przemysłowego i surowców dla rozwijającego się przemysłu pokojowego. Decydujące znaczenie dla obrotów handlowych Rumunii mają stosunki handlowe z ZSRR i krajami demokracji ludowej. Pierwsze miejsce w rumuńskim handlu zagranicznym zajmuje ZSRR. Zawarta w 1951 r. ze Związkiem Radzieckim długo-terminowa umowa handlowa, przewidując zwiększenie obrotów towarowych o ponad 50% w porównaniu z przeciętną z lat 1948 - 1951 sprzyja dalszemu rozwojowi Rumunii. Związek Radziecki dostarcza Rumunii wyposażenia dla kombinatu hutniczego, którego produkcja przekroczy kilkakrotnie produkcję całego hutnictwa rumuńskiego w 1938 r. W ramach wspomnianej umowy Rumunia otrzyma z ZSRR niezbędne surowce, dużą ilość obrabiarek, maszyn itd. Równocześnie ZSRR stanowi dla Rumunii stały rynek zbytu jej towarów. Znaczne zmiany zaszły w strukturze towarowej handlu zagranicznego Rumunii. Dawniej kiedy Rumunia była półkolonią i rolniczym zapleczem zachodnich krajów przemysłowych eksport jej obejmował głównie artykuły rolnicze i produkty przemysłu górniczego, a import - wyroby przemysłowe i półfabrykaty. Obecnie na eksport rumuński składają się przede wszystkim gotowe wyroby przemysłowe na import zaś - surowce i wyposażenia przemysłowe. Po wojnie zmieniła się również w sposób zasadniczy struktura geograficzna rumuńskiego handlu zagranicznego. O ile w 1938 r. około 80% całego obrotu rumuńskiego przypadło na kraje zachodnio-europejskie, a udział ZSRR, Polski, Czechosłowacji, Węgier, Bułgarii, Albanii obejmował pozostałe 20% to w 1948 r. handel z krajami zachodnimi wyniósł 27% ogólnych obrotów, a w 1949 r. zaledwie 19%. Ten ostry spadek obrotów z krajami Europy zachodniej nastąpił skutkiem prowadzonej przez te kraje dyskryminacji w stosunku do Rumunii oraz przeszkód stawianych rozwojowi tego handlu przez szereg państw na rozkaz Stanów Zjednoczonych. Ta polityka Stanów Zjednoczonych nie zdołała powstrzymać pomyślnego rozwoju Rumuńskiej Republiki Ludowej stale rozszerzającej swoje stosunki gospodarcze z krajami obozu pokoju natomiast przyniosła duże szkody tym krajom zachodnio-europejskim, które były tradycyjnymi partnerami handlowymi Rumunii, w szczególności Francji, Wielkiej Brytanii i Belgii.

Dziesięcioletni plan elektryfikacji

Prasa rumuńska opublikowała artykuł Viceministra Elektrowni i Przemysłu Elektrotechnicznego Rumuńskiej Republiki Ludowej D. Simulescu. Dziesięcioletni plan elektryfikacji kraju, jest twórczym zastosowaniem bogatego doświadczenia ZSRR i leninowsko-stalinowskiej polityki elektryfikacji - pisze Simulescu.

Budowana w Bikaze elektrownia wodna im.I.W.Lenina będzie dawać rocznie 430 mln kWh t.j. 1/3 część tej ilości, jakie dawały wszystkie rumuńskie elektrownie, zbudowane w okresie kapitalistycznym. Zbiornik wodny tej elektrowni umożliwi nawodnienie około 300.000 ha gruntów. Buduje się też jako pierwsze obiekty planu dziesięcioletniego szereg elektrowni ciepłych. Simulescu wskazuje, że przed drugą wojną światową kapitalistyczno-obszarnicza Rumunia posiadała zaledwie kilka warsztatów elektrotechnicznych, które montowały części zakupione bardzo drogo w firmach zagranicznych. Obecnie dzięki braterskiej pomocy Związku Radzieckiego i dzięki ścisłej współpracy z krajami demokracji ludowej Rumunia ma własny, szybko rozwijający się przemysł elektrotechniczny, produkujący skomplikowane maszyny elektryczne i sprzęt elektrotechniczny. Fabryki rumuńskie produkują potężne motory, transformatory, sprzęt elektrotechniczny dla przemysłu naftowego i węglowego oraz rozmaite aparaty.

Pięcioletni plan rozwoju rumuńskiej gospodarki narodowej przewiduje zwiększenie produkcji przemysłu elektrotechnicznego o 38% w porównaniu z 1950 r. Produkcja motorów elektrycznych powinna być w 1955 r. zwiększona pięciokrotnie, transformatorów zaś o 371%. Zaplanowano rozpoczęcie produkcji 70 nowych rodzajów artykułów w tej liczbie turbogeneratorów, aparatury wysokiego napięcia, transformatorów o wielkiej mocy i elektrycznych pieców przemysłowych.

WĘGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA

Emisja "Trzeciej pożyczki pokoju"

Jak donosi węgierska Agencja Telegraficzna Minister Finansów Węgierskiej Republiki Ludowej zakomunikował o zakończeniu w dniu 3 października subskrypcji "Trzeciej pożyczki pokoju" rozpisanej na sumę 1.300 mln forintów. Masy pracujące już w ciągu 3 dni subskrybowały 1.308 mln forintów. Według tymczasowych danych otrzymanych w chwili zakończenia subskrypcji węgierskie masy pracujące podpisały pożyczkę na sumę 1.752 mln forintów.

Rozwój hodowli

Rada Ministrów Węgierskiej Republiki Ludowej i Komitet Centralny Węgierskiej Partii Pracy powzięły uchwałę "O rozwoju hodowli bydła i koni" z dnia 1-2 w 1952 - 1954 r. W uchwale

tej stwierdza się, że węgierska hodowla bydła osiągnęła poważne sukcesy, w szczególności zaś w ciągu pierwszych dwóch lat planu 5-letniego. W porównaniu z 1948 r. pogłowie bydła rogatego wzrosło o 22%, nierogacizny o 94%, koni o 27% i owiec o 151%. Znaczne osiągnięcia w rozwoju i podniesienia stanu hodowli notowane są w spółdzielniach produkcyjnych, szczególnie zaś w państwowych gospodarstwach rolnych. Pogłowie zwierząt ma być zwiększone do 1954 r. w porównaniu z marcem 1952 r. o 11% w tym krów - o 32, koni - o 8, nierogacizny - o 14, owiec o 62%. W tym samym okresie pogłowie zwierząt w spółdzielniach produkcyjnych zostanie zwiększone o 352%, w tym krów - o 460%, koni - o 387%, nierogacizny - o 356%, owiec - o 286%, ilość drobiu zwiększy się 14-razy. W państwowych gospodarstwach rolnych pogłowie zwiększy się o 173% w tym krów - o 214%, nierogacizny - o 114%, koni o 107%, owiec o 90%. W wyniku tego kraj powinien otrzymać w 1954 r. o 50% więcej mięsa wieprzowego i o 45% więcej mięsa wołowego niż w 1952 r.

Europejskie kraje kapitalistyczne

Europie Zachodniej grozi kryzys gospodarczy.

Opublikowane we wrześniu przez Komisję Gospodarczą ONZ sprawozdanie z sytuacji gospodarczej krajów europejskich w okresie I-go i częściowo II-go kwartału br., jest ciekawe pod wieloma względami. Pomimo jawnego dążenia autorów do złagodzenia niepomysłnego obrazu, przytoczone w sprawozdaniu fakty świadczą o dalszym upadku gospodarki, wzroście bezrobocia i ogólnym pogorszeniu warunków życia zachodnio-europejskich mas pracujących na skutek polityki wysegu zbrojeń i sztucznego narzuconego tym krajom przez USA ograniczenia stosunków handlowych.

Sprawozdanie rozpoczyna się od stwierdzenia, że "dla wielu państw I kwartał 1952 r. przypomina poprzedni kwartał. W produkcji przemysłowej i w zatrudnieniu ludności obserwuje się zastój lub zupełny upadek. Bezrobocie wzrosło konsumpcja stale spadała". Pomimo znacznego wzrostu produkcji wojennej ogólny wolumen produkcji przemysłowej w krajach Europy zachodniej nadal zmniejsza się. Szczególnie ostro zaznaczył się spadek produkcji w tych gałęziach, które związane są z konsumpcją cywilną t.zn. w przemyśle włókienniczym, obuwowym, meblowym, samochodowym i innych. Np. produkcja przemysłu włókienniczego w Anglii - według danych sprawozdania - zmniejszyła się w krótkim okresie czasu o dalsze 15%, a Austrii - o 15 do 20% itd. Produkcja samochodów osobowych zmniejszyła się w Wielkiej Brytanii, Francji, Włoszech, Niemczech zachodnich i inn. Sprawozdanie stwierdza, że nawet przemysł maszynowy w Niemczech zachodnich mający więcej niż inne gałęzie przemysłu zamówień wojskowych odczuwa zastój lub spadek produkcji.

Również w odlewnictwie krajów zachodnio-europejskich trwa zastój. Przemysł węglowy ucierpiał na skutek popierania - w sposób zresztą sztuczny - importu drogiego węgla amerykańskiego. Jak wynika z omawianego sprawozdania zużycie węgla w ciągu pierwszych czterech miesięcy br. zmniejszyło się w Belgii, Francji, Anglii i Niemczech zachodnich. Wystarczy wspomnieć, że w roku ubiegłym import węgla amerykańskiego kosztował kraje zachodnio-europejskie \$ 300 mln. /nie licząc kosztów transportu/.

We wszystkich krajach zachodnio-europejskich zmniejsza się budownictwo domów mieszkalnych, szkół, szpitali i innych budynków użyteczności publicznej. "Sezonowe zwiększenie bezrobocia w przemyśle budowlanym - stwierdza sprawozdanie - okazało się naogół poważniejsze niż w 1951/52 r. i w

latach poprzednich". W Wielkiej Brytanii zmniejszono program budowy szkół i fabryk, produkujących na potrzeby cywilne; we Francji, Norwegii i kilku innych państwach zamierza się ograniczyć budownictwo mieszkaniowe. W Niemczech zachodnich budownictwo mieszkaniowe zmniejszyło się na skutek "trudności finansowych", podczas gdy zamówienia dla celów obronnych /czytaj wojennych/ wzrastają".

Autorzy sprawozdania przyznają, że ustalone niedawno jeszcze projekty zwiększenia produkcji przemysłowej w krajach zachodnio-europejskich nie zostały zrealizowane. Europie zachodniej grozi kryzys gospodarczy.

Spadkowi produkcji przemysłowej w krajach zależnych od Stanów Zjednoczonych towarzyszy pogarszanie się ich sytuacji finansowej na skutek jednostronnych stosunków ze Stanami Zjednoczonymi, oraz czynionych przez USA utrudnień w rozwoju handlu tych krajów ze Związkiem Radzieckim, Chinami i krajami demokracji ludowej.

"W 1951 r. - mówi się dalej w sprawozdaniu - wszystkie bez wyjątku kraje Europy zachodniej zwiększyły swoją zależność od importu z Ameryki Północnej, co nastąpiło w czasie kiedy zmniejsza się udzielana pomoc gospodarczą i ogranicza eksport europejski do krajów strefy dolarowej".

To dążenie do dalszego ujarzmienia krajów zachodnio-europejskich od monopolii amerykańskich trwa w przyśpieszonym tempie również w roku bieżącym. Handel krajów zachodnio-europejskich charakteryzuje znaczny wzrost /o 25% w ciągu jednego roku/ importu ze strefy dolarowej i równoczesny ostry spadek eksportu do tej strefy /o 10% w I kwartale br. w porównaniu z kwartałem poprzednim/. Ogólny wolumen eksportu spadł prawie we wszystkich wspomnianych krajach. Np. we Francji pomimo szerokiego stosowania subsydiów i premii eksportowych oraz innych sztucznych środków pomocy eksport spadł o 14%. Deficyt handlowy Europy zachodniej w stosunku do obszaru dolarowego stale wzrasta.

Sprawozdanie podkreśla, że na skutek "transakcji handlowych ze Stanami Zjednoczonymi Europa zachodnia w ciągu drugiego półroczu 1951 r. straciła ogółem złota i dolarów na sumę około \$ 800 mln. i to zmniejszanie się rezerw trwało w ciągu I kwartału 1952 r. w tym samym tempie".

Zmniejszenie się produkcji w krajach zachodnio-europejskich przy równoczesnym spadku eksportu i przestawianiu gospodarki na tory wojenne, drogą zwiększania wydatków na cele strategiczne przy pomocy podwyższania podatków i cen prowadzi do dalszego obniżenia stopy życiowej i płac realnych szerokich mas pracujących oraz zmniejszenia konsumpcji artykułów spożywczych i towarów przemysłowych, a więc do stałego ubożenia ludności. Świadczą o tym fakty, podane w sprawozdaniu Komisji Gospodarczej ONZ dla Europy.

"W I kwartale 1952 r., jak w poprzednich kwartałach - stwierdza sprawozdanie - prawie wszystkie gałęzie handlu detalicznego cechował zastój, niektórych zaś spośród nich opadała zupełna depresja. Pomimo usiłowań kół handlowych wywo-

łania za pomocą prasy optymistycznych zastrzeżeń, istotnej poprawy sytuacji nie uzyskano".

Masy pracujące w krajach zachodnio-europejskich, eksploatowane przez amerykańskie i krajowe monopole co miesiąc mają coraz mniej środków na zakup najbardziej niezbędnych artykułów spożywczych i towarów przemysłowych. "Zużycie odzieży i sprzętów użytku domowego - stwierdza sprawozdanie - było sędzące na podstawie posiadanych cyfr w I kwartale 1952 r. mniejsze niż przed dwoma laty". Charakterystyczne są dane o konsumpcji ludności Europy zachodniej w poszczególnych krajach. Np. zmniejszenie konsumpcji artykułów spożywczych w porównaniu z rokiem ubiegłym notowane jest we wszystkich krajach bloku północno-atlantyckiego, szczególnie zaś w Wielkiej Brytanii, Holandii, Danii, Belgii, Francji, a także w Austrii, Szwecji, Niemczech zachodnich i in. Podobna sytuacja istnieje w zakresie odzieży, obuwia, sprzętu domowego innych towarów powszechnego użytku. O ile poziom 1949 r. przyjmiemy za 100, to okaże się, że w I kwartale br. zużycie odzieży i obuwia wyniosło w Wielkiej Brytanii - 74, w Danii - 87, w Szwecji /tylko odzież/ - 77, w Belgii /tekstylia/ - 78, we Francji /tekstylia i obuwiu/ - 87, w Austrii /odzież/ - 63. Z danych przytoczonych w sprawozdaniu wynika, że szczególnie ostro obniżyła się w I kwartale br. konsumpcja artykułów spożywczych i towarów przemysłowych. Np. w Wielkiej Brytanii przytoczony wyżej wskaźnik konsumpcji zmniejszył się w I kwartale br. /w porównaniu z poprzednim/ w odniesieniu do artykułów spożywczych - o 5 punktów, odzieży i obuwia - o 26, przedmiotów użytku domowego - o 10, napojów i tytoniu o 11 itd. We Francji wymieniony wskaźnik spadł jeszcze bardziej - o 33 punkty jeśli chodzi o tekstylia i obuwiu, w Austrii o 31 punktów odnośnie artykułów spożywczych i tytoniu oraz o 66 - odnośnie odzieży.

Stały spadek konsumpcji w krajach Europy zachodniej tłumaczy się m.in. wzrostem podatków i systematycznym podwyższeniem cen. "Ceny żywności i opału - stwierdza sprawozdanie - naogół podniosły się koszty utrzymania wzrosły". Pomimo, że sprawozdanie zawiera nie pełne dane dotyczące wzrostu bezrobocia w zachodnio-europejskich państwach, to jednak podkreśla ono fakt znacznego wzrostu bezrobocia w przemyśle włókienniczym, budowlanym i innych. Sprawozdanie skrótowo omija jednak przyczyny i źródła poważnej sytuacji kryzysowej gospodarki oraz stałego pogorszenia się warunków życiowych narodów państw zachodnio-europejskich. Mimo to przytoczone w nim dane wyraźnie wskazują, że przyczyn tych szukać należy w agresywnej, wbrew interesom narodów tych krajów przez monopole amerykańskie narzuconej polityce wyścigu zbrojeń.

Na tle ogólnego upadku gospodarki krajów zachodnio-europejskich szczególnie wyraźnie uwypatniają się sukcesy, osiągnięte w ciągu krótkiego okresu sprawozdawczego przez Związek Radziecki i kraje demokracji ludowej. Kontrast ten jest tak wielki, że nie mogli go pominąć autorzy sprawozdania z Sekretariatu Komisji Gospodarczej ONZ dla Europy mimo, że starali się umniejszyć jego znaczenie. W krótkim rozdziale /na nie całej stronie/ poświęconej krajom Europy Wschodniej stwierdza się, że "w krajach tych produkcja przemysłowa zwiększała się w tempie, którego nie było w krajach zachodnich".

szala się w I kwartale 1952 r. w szybkim tempie".

Osiągnięcia te jeszcze raz wykazują wyższość krajów obozu pokoju, demokracji i socjalizmu, krajów zajmujących się pokojową twórczą pracą dla dobra swego narodu i całej ludzkości.

Kryzys przemysłu włókienniczego i konfekcyjnego w krajach kapitalistycznych.

Na posiedzeniu drugiej Międzynarodowej Konferencji Związków Zawodowych Pracowników Przemysłu Włókienniczego i Konfekcyjnego generalny sekretarz Federacji robotników i pracowników włoskiego przemysłu włókienniczego i przewodniczący Międzynarodowej Federacji Związków Zawodowych Przemysłu Włókienniczego i Konfekcyjnego Teresa Noce przytacza w swoim referacie dane z sytuacji przemysłu krajów kapitalistycznych.

We wszystkich krajach kapitalistycznych i kolonialnych rozwija się kryzys w przemyśle tekstylnym i konfekcyjnym. Szczególnie ciężką sytuację przemysłu włókienniczego i konfekcyjnego obserwuje się we Francji, Wielkiej Brytanii, Włoszech, Japonii, Belgii, Stanach Zjednoczonych, w krajach Ameryki Łacińskiej i w szeregu innych krajów kapitalistycznych. Zamykają się fabryki, zmniejszają się obroty handlu krajowego i międzynarodowego. Na skutek spadku produkcji przemysłu tekstylnego i konfekcyjnego wzrasta bezrobocie we wszystkich krajach kapitalistycznych. Według danych urzędowych w Wielkiej Brytanii jest obecnie 180.000 bezrobotnych włóknarzy, w Belgii z ogólnej liczby 150.000 włóknarzy - 60.000 to bezrobotni lub częściowo zatrudnieni. Według opublikowanych danych w 1951 r. w Stanach Zjednoczonych zwolniono 149.000 robotników przemysłu konfekcyjnego. Zwalniania robotników ciągle trwają. We francuskim przemyśle włókienniczym i kwiatnia br. ilość bezrobotnych i częściowo zatrudnionych wynosiła 120.000, w chwili zaś obecnej wynosi 500.000. Rośnie ilość bezrobotnych w Niemczech zachodnich, wynosząca obecnie 24.000 włóknarzy, w Japonii zaś - 132.000. We Włoszech ilość bezrobotnych włóknarzy zwiększyła się z 95.000 w marcu 1951 r. do 128.000 w lipcu 1952, częściowo zatrudnionych było w grudniu 1951 r. około 100.000, a w czerwcu 1952 r. - 200.000. W Niemczech zachodnich szereg osób nie zalicza się oficjalnie do bezrobotnych, mimo, że są oni zajęci zaledwie 1 dzień w ciągu 2-ech tygodni. W Wielkiej Brytanii większa część fabryk, produkujących tkaniny wełniane pracuje zaledwie 4 dni w tygodniu. Taką samą mniej więcej sytuację obserwować można w wielu innych krajach kapitalistycznych.

Europejska Unia Płatnicza we wrześniu br.

Według danych tymczasowych stan kont poszczególnych krajów będących członkami Unii pod koniec miesiąca września

był następujący:

Szwajcaria wykazała niewielką nadwyżkę w wysokości \$ 5,4 mln. Wielka Brytania - po raz pierwszy od długiego czasu wykazuje saldo aktywne w wysokości \$ 37,1 mln w porównaniu do \$ 4,7 mln. salda ujemnego w miesiącu poprzednim. Nadwyżka Wielkiej Brytanii powstała w znacznej mierze dzięki temu, że w ubiegłym miesiącu Francja przekazała jej sumę \$ 24,3 mln. tytułem normalnej rocznej raty długu zaciągniętego przez nią po zakończeniu wojny. Tym samym deficyt Francji w EPU powiększył się do wysokości \$ 54 mln. podczas gdy w sierpniu wynosił on tylko \$ 23,1 mln. Francja ma zwrócić EPU 70% swojego zadłużenia, a więc \$ 37,8 mln w złocie lub w dolarach.

Nadwyżki lub niedobory krajów strukturalnie wierzycielskich lub dłużniczych utrzymały się we wrześniu w stosunkowo wąskich granicach. Zaznaczające się w miesiącu sierpniu dążenie do równowagi sald między poszczególnymi państwami - utrzymało się nadal. Belgia, dawniej główny kraj wierzycielski - wykazała we wrześniu niewielką nadwyżkę w wysokości \$ 6,3 mln., podczas gdy w zeszłym miesiącu miała nawet saldo ujemne wynoszące \$ 6,5 mln. Na korzyść Niemiec zachodnich przypada znowu nadwyżka \$ 37,4 mln. w porównaniu do \$ 37 mln. w sierpniu. Saldo dodatnie wykazuje również Dania, której nadwyżka wrześniowa wynosiła \$ 8,2 mln. w porównaniu do \$ 3 mln. deficytu w miesiącu poprzednim. Holandia, która od szeregu miesięcy wykazywała regularnie nadwyżkę w obrachunku wrześniowym ma bilans prawie wyrównany, gdyż jej saldo aktywne wynosi zaledwie \$ 1 mln. w porównaniu do \$ 20,2 mln. nadwyżki w sierpniu i \$ 38,1 mln. w lipcu br.

Do krajów, którym wrześniowy obrachunek w EPU wypadł na niekorzyść należą w pierwszym rzędzie Włochy. Saldo ujemne Włoch wynosiło we wrześniu \$ 7,7 mln. jednostek, podczas, gdy w sierpniu Włochy były zadłużone tylko na sumę \$ 0,9 mln. Również Szwecja wykazuje we wrześniu niedobór w wysokości \$ 7,6 mln, co wynosi niewiele mniej od niedoboru sierpniowego - \$ 7,9 mln. W podobnym położeniu znajduje się Portugalia, której zadłużenie w stosunku do Unii podniosło się z \$ 1,9 mln w sierpniu do \$ 5,2 mln we wrześniu. Norwegia wykazuje niedobór w wysokości \$ 2,4 mln w porównaniu do \$ 1,6 mln w sierpniu. Na niekorzyść Turcji przypadła znaczna suma \$ 16,9 mln. mniejsza jednak od zadłużenia sierpniowego, które wynosiło \$ 34,2 mln. Zadłużenie Turcji w EPU przekroczyło w końcu sierpnia kwotę \$ 94,1 mln, która w końcu września powiększyła się o dalsze \$ 16,9 mln. Zadłużenie wrześniowe Turcja ma pokryć gotówką. Odnosnie dwóch dłużników strukturalnych Austrii i Grecji to wykazują one nadal niewielkie niedobory. Austria, która w sierpniu osiągnęła nadwyżkę \$ 8,4 mln. wykazuje we wrześniu deficyt \$ 0,3 mln. zaś saldo ujemne Grecji wynosi \$ 1,3 mln. w porównaniu do \$ 2,1 mln. w sierpniu. Ponieważ Grecja posiada w EPU wierzytelności w złocie w wysokości \$ 0,4 mln. pozostaje jej do pokrycia w wyniku deficytu sierpniowego tylko \$ 0,9 mln., którą to sumę zamierza ona pokryć ze specjalnych przydziałów pomocy amerykańskiej.

Wpłaty na rzecz Unii ze strony jej dłużników w dole-

rach i złocie przekraczają jej gotówkowe wypłaty wierzycielom o \$ 2,6 mln., do czego dojdzie jeszcze \$ 0,9 mln, specjalnych przydziałów amerykańskich na pokrycie długu Grecji. W związku z tym łączne wpływy w złocie winny wynosić \$ 3,5 mln w porównaniu do \$ 13,7 mln. w sierpniu.

Ogółem, gotówkowy stan posiadania EPU na koniec września wynosi \$ 428 mln w porównaniu do \$ 424,5 mln koniec sierpnia i \$ 411, 6 mln na koniec lipca.

Europejska Unia Płatnicza stopniowo przekształca się w instytucję clearingową dla świata kapitalistycznego poza obszarem dolarowym i dąży do przywrócenia we właściwym czasie ogólnej konwersyjności walut. W swoim ostatnim sprawozdaniu Zarząd EPU przewiduje rozszerzenie działalności Unii na kraje Ameryki Łacińskiej. Jako pierwszy krok zwrócono się do rządów krajów członkowskich z zapytaniem w jakiej mierze mogłyby one zakupować i sprzedawać waluty południowo-amerykańskie. Odpowiedzi na tę ankietę zostały przestudiowane i ujęte statystycznie przez Bank for International Settlement w Bazylei, /agent EPU/. Problem jest obecnie badany przez ekspertów w Paryżu, celem przedłożenia definitywnych propozycji Zarządowi i Radzie OEEC.

Jest jeszcze zawczasie w obecnej chwili przesądzać o losie tego projektu i jego formie. Nie należy się spodziewać ostatecznych propozycji w tym względzie przed upływem kilku tygodni, jeżeli chodzi o stronę europejską. Jedną z przeszkód już zasygnalizowanych przez ekspertów jest niechęć zarówno ze strony członków wierzycieli jak i dłużników do podniesienia ich nadwyżek lub deficytów w Unii, które mogą wynikać na skutek operacji clearingowych z Ameryką Łacińską. Inicjatywne włączenie Ameryki Łacińskiej do EPU nie wyszło z Paryża; lecz z urzędowych kół południowo-amerykańskich.

Po raz pierwszy myśl ta została wysunięta przez członka Komisji Ekonomicznej dla Ameryki Łacińskiej, który przybył do Europy, w misji urzędowej celem zbadania trudności rozwoju stosunków handlowych pomiędzy Europą i Ameryką Południową.

W tym świetle staje się zrozumiałym dlaczego pewna część republik południowo-amerykańskich odnosiłaby się pozytywnie do propozycji włączenia ich do systemu kompensacyjnego EPU. Gdyby Unia zaoferowała krajom Ameryki Łacińskiej pełne członkostwo z wypływającymi stąd ułatwieniami kredytowymi, które członkostwo takie daje, wymagałoby to przypuszczenia zwiększenia konwersyjnego kapitału obrotowego. W kołach zainteresowanych przewiduje się możliwe rozszerzenie działalności Unii na inne ważne europejskie kraje, które są obecnie poza kręgiem jej działania. Odnosi się to specjalnie do Hiszpanii, Egiptu i Finlandii. Jeżeli chodzi o Hiszpanię, sprawa może się nieco skomplikować ze względów politycznych, aczkolwiek ogólna linia rozwojowa w ciągu ostatnich 2 lat polityki niektórych krajów paktu atlantyckiego pozwala przypuszczać, że już nie będzie sprzeciwów w łonie Rady OEEC co do nawiązania stosunków z tym krajem.

Operacje EPU obejmują a obecnie kraje, które dokonują

przeszło 60% transakcji całego handlu międzynarodowego, włączając w to cały obszar szterlingowy. Nie wydaje się przynajmniej obecnie, aby EPU mogła liczyć na bezpośrednią pomoc Międzynarodowego Funduszu Monetarnego przy rozszerzeniu swojej działalności. Przeważa jednakowoż pogląd, że wobec nowej polityki Funduszu w tym roku, pewna forma pomocy może być uzyskana w drodze spedycyjnych operacji, jak np. pożyczka przyznana Belgii z końcem czerwca w związku z jej należnościami w EPU.

/N.Z.Z. nr 276 z 7.X. Reuter z 11.X.
Fin. Times z 6.X.52/

BELGIA

Stosunki gospodarcze

Handel zagraniczny.

Handel zagraniczny Unii Belgijsko-Luxemburskiej w lipcu br. kształtował się następująco: Import wyniósł 9.068 mln. fr.b. wykazując spadek w porównaniu do czerwca br., /9.168 mln fr.b./. Przeciętny import w r.1951 wynosił 10.541 mln fr.b. miesięcznie. Jednocześnie spadł w lipcu eksport wynosząc 9.557 mln fr.b. wobec 9.634 mln. fr.b. w czerwcu i średniej miesięcznej 10.976 mln fr.b. w r.1951. Spadło również w lipcu dodatnie saldo bilansu handlowego Belgii wynosząc 389 mln.fr.b. w porównaniu do 566 mln. fr.b. w poprzednim miesiącu.

Struktura towarowa handlu zagranicznego Belgii w lipcu br. w porównaniu z czerwcem była następująca:

	<u>Import</u>		<u>Eksport</u>	
	VI.52r.	VII.52r.	VI.52r.	VII.52r.
Metale i wyroby metalowe	1.103	899	4.218	4.235
Wyroby włókiennicze	894	956	1.382	1.369
Produkty pochodzenia roślinnego	968	1.273	-	-
Produkty pochodzenia mineralnego	1.906	1.813	873	818
Maszyny i sprzęt maszynowy	1.017	1.019	644	754
Chemikalia i farmaceutyki	-	-	715	679

W sierpniu br. import Belgii i Luxemburga wykazując spadek wynosił 8.959 mln. frb., wartość eksportu zaś, również zmniejszona w porównaniu do lipca, stanowiła 7.816 mln.frb. W związku z tym saldo ujemne bilansu handlowego w sierpniu wynosiło 1.143 mln.frb. Był to drugi wypadek miesięcznego ujemnego salda bilansu handlowego Belgii od początku bieżącego roku.

Wg tymczasowych danych, eksport belgijski wzrósł we wrześniu br. do 9.698 mln.frb. a więc był na poziomie wyższym niż w lipcu i sierpniu, a mimo to niższym, niż średnia miesięczna roku 1951.

Kształtowanie się handlu zagranicznego Belgii w poszczególnych miesiącach bieżącego roku w porównaniu do średnich miesięcznych 1950 i 1951 r. obrazuje następująca tabela:
/w mln fr.belg./

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo</u>
śred.mies.1950 r.	8.125	6.881	- 1.244
" " 1951 r.	10.541	10.976	+ 435
styczeń 1952 r.	10.660	11.331	+ 671
luty "	11.099	11.400	+ 301
marzec "	10.579	11.868	+ 1.289
kwiecień "	10.428	10.200	- 228
maj "	9.982	10.704	+ 722
czerwiec "	9.068	9.634	+ 566
lipiec "	9.168	9.557	+ 389
sierpień "	8.959	7.816	- 1.143
wrzesień "	-	9.698	-

Główne pozycje eksportu belgijskiego w sierpniu i wrześniu br. stanowiły: /w mln.frb./

	<u>sierpień 1952</u>	<u>wrzesień 1952</u>
produkty mineralne	800	766
" chemiczne	568	596
" włókiennicze	1.203	1.436
metale i wyroby metalowe	3.206	4.322
maszyny i aparaty	504	637

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Unii Belgijsko-Luksemburskiej przedstawia się - w odniesieniu do jej najważniejszych kontrahentów - następująco:

Stany Zjednoczone - saldo belgijskie w obrotach z USA jest stale ujemne. Średnie miesięczne obrotów w r.1950 i 1951 wynosiły: /w mln.fr.b./

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo</u>
1950 r.	1.276	581	- 695
1951 r.	1.706	875	- 831

W roku bieżącym saldo ujemne utrzymuje się nadal i w lipcu wynosiło 566 mln. fr.b.

Wielka Brytania - średnie miesięczne obrotów w 1950 i 1951r. wynosiły /w mln.fr.b./

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo</u>
1950 r.	783	538	- 245
1951 r.	884	1.109	+ 225

W r. 1952 saldo obrotów handlowych jest dodatnie, tym niemniej ma tendencję spadkową. W styczniu br. wynosiło ono 735 mln.frb. w lipcu już tylko 397 mln.frb.

Holandia - w r.1950 i 1951 średnie miesięczne obrotów przedstawiały się następująco:

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo</u>
1950 r.	813	1.542	+ 729
1951 r.	1.158	1.982	+ 824

Dodatknie saldo obrotów handlowych z Holandią zmniejszyło się znacznie w r.1952 i utrzymuje się na poziomie ok. 300 mln.frb. W lipcu wynosiła ono 299 mln.frb.

Niemcy Zachodnie - średnie miesięczne obrotów w 1950 i 1951 r. wynosiły:

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo</u>
1950 r.	656	468	- 188
1951 r.	935	670	- 265

Ujemne saldo handlu z Niemcami pogłębia się w ciągu roku 1952 W lipcu br. wynosiło 272 mln frb.

Francja - średnie miesięczne obrotów w 1950 i 1951 r. przedstawiały się jak poniżej:

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo</u>
1950 r.	917	634	- 283
1951 r.	1.091	1.011	- 80

Po lekkiej poprawie obrotów z Francją w styczniu i lutym br. saldo bilansu handlowego od marca począwszy jest znowu ujemne osiągając w lipcu 308 mln frb.

Szczególne znaczenie belgijskiego eksportu dla kształtowania się jej dochodu narodowego podkreślił belgijski minister handlu zagranicznego w swej niedawnej wypowiedzi, w której oświadczył, iż z ogólnej wartości produkcji belgijskiej wynoszącej w r.1951 300 mld.frb., przypadało na eksport 132 mld.frb., czyli ponad 40% podczas, gdy w USA np. eksport wynosi ok. 10% wartości produkcji, w Niemczech zaś - 12 - 13%. Na kształtowanie się eksportu Belgii i całego jej handlu zagranicznego wpływa jednak bardzo ujemnie polityka dyktowana przez USA wszystkim krajom zmarszalizowanym, w myśl której są one zmuszone ograniczać swą wymianę handlową z krajami Obozu Pokoju. Skutkiem czego tracą one rynki zbytu, gdyż USA zakazują im eksportować do krajów Europy Wschodniej, a same utrzymują wysokie cła protekcyjne broniąc się przed importem z krajów Europy Zachodniej. Jednocześnie kraje zmarszalizowane muszą nabywać niezbędne surowce na rynkach USA i w krajach strefy dolarowej jako w jedynym dostępnym źródle zakupu.

W wyniku tej polityki rosną trudności płatnicze w krajach Europy Zachodniej, co zmusza je skolei do żądania od USA dolarowych pożyczek i pogłębia ich zależność od Stanów Zjednoczonych.

Do rzędu państw szczególnie dotkliwie odczuwających skutki polityki amerykańskiej należy właśnie Belgia. Dążąc do zmniejszenia rosnącego ujemnego salda bilansu handlowego w obrotach z USA, Belgia wprowadziła znaczne ograniczenie importu ze strefy dolarowej. W styczniu i lutym br. zezwolono do importu ze strefy dolarowej kwota stanowiła 50% przeciętnego importu z tej strefy w tym samym okresie w 1951. W okresie od marca do czerwca br. kwotę tą zmniejszono do 25 % odp.okresu roku poprzedniego. Pod naciskiem amerykańskim Belgia zmuszona była podwyższyć tę kwotę na okres lipiec - grudzień br. do 33%, a ostatnio otrzymała propozycję dalszego jej podnie-

sienia. Międzynarodowy Fundusz Monetarny - będący narzędziem polityki USA - zwrócił się do Belgii z żądaniem rewizji jej ograniczeń importowych. Belgia otrzymała jednocześnie obietnicę uzyskania w ramach działalności Funduszu - kredytu w wysokości \$ 50 mln., zdaniem jednak miarodajnych kół handlowych Brukselskich, warunkiem otrzymania tego kredytu będzie rozszerzenie importu ze strefy dolarowej, co z drugiej strony uważa się za niebezpieczne dla ogólnego stanu gospodarki belgijskiej. To też równoległe prowadzone są wysiłki w kierunku rozszerzenia stosunków handlowych z krajami strefy pozedolarowej. Np. godne zanotowania są prowadzone obecnie rokowania handlowe Belgii z Pakistanem, według których Pakistan ma zakupić w Belgii 100 tys. ton metali i wyrobów metalowych w zamian za 65 tys. ton juty i 10 tys. ton bawełny. Ponadto Belgia ma dostarczyć Pakistanowi wyroby bawełniane.

Sytuacja przemysłu metalowego w Belgii w II kwartale 52 r. była następująca:

	<u>Zamówienia</u>		<u>Produkcja Fabr.</u>		<u>W tym na</u>	
	<u>Ogółem w tej</u>		<u>tys. ton mln. frb.</u>		<u>eksport</u>	
	<u>liczbie</u>				<u>tys. ton mln frb.</u>	
	<u>zagraniczne</u>					
	<u>w mln fr.b.</u>					
Srednia						
mies. w 1951r.	4.402	1.882	156	3.830	66	1.588
1952r. kwiecień	4.769	2.281	158	4.077	69	1.659
1952r. maj	3.908	1.309	151	4.099	60	1.523
" czerwiec	3.964		145	4.262	52	1.628
Ogółem						
II kwartał	12.641	-	454	12.438	181	4.810

Zakłady metalurgiczne Belgii i Luksemburga zatrudnione są obecnie bardzo intensywnie, aby wykonać w przewidzianych terminach zamówienie odbiorców zagranicznych, z których głównym klientem są obecnie Niemcy Zachodnie. Poczyniły one ostatnio znaczne zamówienia na półfabrykaty, stal gatunkową i grubą blachę, łącznie przedstawiające wartość 1,4 mld. DM. Drugie miejsce w zakupach żelaza i stali na rynku belgo-luksemburskim zajmują Stany Zjednoczone. Koła handlowe przewidują jednak zmniejszenie popytu na stal i żelazo belgijskie ze strony USA. Niektóre fabryki belgijskie wykonują również zamówienie Jugosławii na konstrukcje elektryczne oraz Kongo - na wyroby walcowane.

Wydobycie węgla w miesiącu sierpniu wynosiło ok. 2.270.000 ton. Import węgla amerykańskiego narazie ustał prawie zupełnie, eksport węgla belgijskiego kieruje się głównie do Holandii i Włoch.

Wskaźnik cen hurtowych niektórych towarów w miesiącach lipcu i sierpniu kształtował się jak niżej:

/ 1949 r. = 100/	<u>lipiec 52r.</u>	<u>sierpień 1952r.</u>
Produkty pochodzenia zwierzęcego	398	410
Tłuszcze	393	392
Skóry	350	355
Kauczuk	306	285
Drewno	605	605
Papier	426	426
Artykuły włókiennicze	400	402
Materiały budowlane	443	443
Metale	474	476

Finanse.

Saldo dodatnie Belgii w EPU według rozrachunku za miesiąc wrzesień wynosiło 316 mln frb., z których 158 mln.frb. ma być pokryte w dolarach.

Ciekawym zjawiskiem jest, że według rozrachunku wrześniowego Wielka Brytania stała się poraz pierwszy wierzycielem Belgii, natomiast silnie zadłużone w stosunku do niej są Francja i Niemcy Zachodnie, które muszą płacić za dostawy stali.

W III kwartale 1952 r. saldo miesięczne Belgii w stosunku do EPU kształtowało się jak następuje:

lipiec	-	+	433 mln fr.b.
sierpień	-	-	324 " "
wrzesień	-	+	316 " "

Głównymi dłużnikami Belgii w ramach EPU we wrześniu były: Niemcy /259 mln.fr./ Francja /212 mln.fr./ Dania /153 mln.fr./ Turcja /144 mln.fr./ Wierzycielami Belgii natomiast były - Holandia /278 mln.fr./ Wielka Brytania /207 mln.fr./, oraz w mniejszym stopniu - Szwajcaria, Szwecja i Włochy.

Koszty utrzymania.

Według doniesień Belgijskiego Ministerstwa Gospodarki ogólny wskaźnik cen detalicznych w sierpniu wzrósł do 413,1 punktów z 411,5 w lipcu /1936/38 = 100/ Szczególny wzrost cen dał się zaznaczyć w zakresie artykułów spożywczych jak jaja, masło, skłone i mięso wieprzowe. Cena wełny wzrosła z 297 fr.b. za 1 kg. w lipcu do 342 frb. w sierpniu.

W miesiącu wrześniu zwyżkowały ceny cukru, mleka i na-
del - jaj. Ogólny wskaźnik cen detalicznych wzrósł do 415 punktów.

D A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny.

Import Danii w pierwszej połowie bieżącego roku osiągnął 3.425 mln koron duńskich wobec 3.571 mln kr.d. w analo-

gicznym okresie 1951 r., a eksport - 2.856 mln kr.d. wobec 2.782 kr.d. Głównymi pozycjami importu i eksportu duńskiego w okresie stycznia - czerwca br. były /w mln koron duńskich/:

Import	1951	1952	eksport	1951	1952
Paliwo i ole- je smarowe	556,4	690,4	artykuły rolnicze	1.632,0	1.590,0
metale:	371,9	417,6	w tym:		
maszyny	239,7	290,9	masło	452,7	389,2
przędza i tkaniny	439,5	288,6	bekony	79,5	107,6
sprzęt trans- portowy /łącz- nie ze statkami/	169,5	165,5	sery	525,3	446,4
papier i masa papiernicza	159,0	155,2	jaja	142,4	187,5
pasze	188,6	142,8	wołowina i cielęcina	205,3	220,3
zboże i pro- dukty zbożowe	113,8	114,3	ryby	76,0	87,0
nawozy sztuczne	98,2	113,5	artykuły przemysłowe	1039,0	1.129,0
			inne towary	44,0	50,0

Rząd duński rozszerzył ostatnio zakres liberalizacji importu na szereg nowych towarów tak, że obejmuje ona obecnie 78% ogólnego importu z krajów E.P.U. i obszaru szterlingowego. W wyniku ostatnich zarządzeń, liberalizacja obejmuje 94% wwozu surowców, 73% - wwozu artykułów spożywczych i 66% importu wyrobów gotowych. Spośród zliberalizowanych ostatnio towarów najważniejszymi są narzędzia, artykuły sanitarne, maszyny biurowe, maszyny do szycia, jak również sprzęt telefoniczny i telegraficzny.

Jak donosi agencja Reutera wkrótce podjęte będą rozmowy pomiędzy rządem i przedstawicielami kół handlowych Danii na temat proponowanych zmian odnośnie kontroli eksportu. Propozycje przedłożone reprezentantom handlu w początku października dotyczyły głównie zniesienia wszelkiej kontroli wywozu do krajów EPU i do strefy dolarowej, a nałożenia kontroli na eksport do krajów poza tymi strefami. Uważa się, że koła handlowe odniosły się przychylnie do tych propozycji. Wprowadzenie zamierzonych zmian oznaczałoby, że 85% całego eksportu regulowanego przez rząd zostałoby zwolnione od kontroli. W ramach eksportu niekontrolowanego - aby zapobiec wywozowi artykułów, których podaż jest mała, zostanie opracowana lista towarów zabronionych. Nie oczekuje się jednak szybkiego ogłoszenia tego spisu.

Finanse.

Minister finansów złożył w parlamencie preliminarz budżetu państwowego na r.1953/54 na ogólną sumę 2.723 mln. kor.d. po stronie wpływów i 2.883 mln.kor.d. po stronie wydatków /budżet obecny opiera odpowiednio na 2.511 i 2.504 mln.kor.d. a poprzedni na 2.576 i 2.556 mln.kor.d. Minister

podkreślił, że liczy na wyrównanie budżetu z wpływów pochodzących z handlu zagranicznego, którego kształtowanie się uznał za pomyślne.

Produkcja.

Produkcja przemysłowa Danii w lipcu br. uległa dalszemu spadkowi, co ilustruje poniższe zestawienie porównawcze z poziomem w czerwcu br. i w lipcu 1951 r.

	1952		1951
	czerwiec	lipiec	lipiec
	/ 1935 = 100/		
Wskaźnik ogólny	166	116	126
środki produkcji	188	131	148
towary konsumpcyjne	152	107	114
zatrudnienie	158	111	123
przemysł spożywczy	174	150	146
" tekstylny	143	79	90
" obuwiaowy	141	74	76
" drzewny	187	134	133
" papierniczy	138	106	116
" chemiczny	137	105	110
" szklany i ceramiczny	157	143	141
" metalowy	201	123	154
środki transportowe	165	114	113
inne przemysły	176	110	139

W związku ze spadającą produkcją przemysłową i ciągłym wzrostem bezrobocia, znajdująca się w opozycji partia socjal-demokratyczna, poddała w ciągu kilku ostatnich tygodni ostrej krytyce politykę gospodarczą rządu duńskiego. Według stwierdzeń opozycji, przy końcu lipca br. ogólna liczba całkowicie i częściowo bezrobotnych wyniosła 49.000 osób w porównaniu z 36.000 osób w analogicznym okresie 1951 r. z czego całkowicie bezrobotnych było - 24.200 osób wobec 13.400 w ubiegłym roku. Obecnie bezrobocie nie koncentruje się już wyłącznie w gałęziach przemysłu przetwórczego i lekkiego jak w przemyśle skórzanym, tekstylnym i odzieżowym, lecz obejmuje wszystkie dziedziny produkcji przemysłowej i niemal wszystkie grupy zawodowe. W samym tylko przemyśle metalowym, którego sytuację uważa się za stosunkowo najbardziej pomyślną, bezrobocie przy końcu lipca br. wzrosło do 4% wobec 1,2% w analogicznym okresie 1951 r. Jednocześnie w ciągu pierwszego półrocza 1952 r. obniżyła się w porównaniu z I półroczem 1951 r. ogólna produkcja przemysłowa Danii o 8% przy czym produkcja towarów konsumpcyjnych spadła o 10%, środków produkcyjnych o 4%, a towarów włókienniczych - aż ponad 20%. Wyrazem pogarszającej się sytuacji na odcinku cywilnego przemysłu duńskiego jest fakt, że w ciągu bieżącego roku uległy znacznemu zmniejszeniu inwestycje na rozbudowę przemysłu. Podczas gdy w roku 1951 ogólna suma inwestycji przemysłowych wyniosła 539 mln kr.đ. to na rok bieżący przewidziano tylko kwotę 267 mln.kr.đ. Szczególnie silnemu obcięciu podległy w roku bieżącym asygnowania na

cele przemysłu tekstylnego, obuwiowego i odzieżowego. Ponadto znacznie zmniejszone zostały inwestycje w przemyśle ceramicznym, szklanym, skórzanym jak również w przemyśle spożywczym. Większe natomiast niż w roku ubiegłym przewidziano inwestycje w przemyśle chemicznym i w dziedzinie produkcji środków transportowych.

Jednocześnie kontynuuje się w Danii wzmożony wyścig zbrojeń. Jak oświadczył duński minister obrony "obecnie w Danii realizuje się rozbudowę przemysłu wojennego na sumę 361 mln kr.d. przy czym w najbliższym czasie przystąpi się do dalszego budownictwa o charakterze wojennym, które pochłonie od 300 - 400 mln kr.d.". Przygotowania wojenne Danii z natury rzeczy prowadzą do dalszego obniżenia stopy życiowej narodu duńskiego. W kraju wzrastają ciągle ceny artykułów powszechnej konsumpcji. Między innymi w sierpniu br. podwyższone zostały ceny na szereg artykułów mleczarskich.

FINLANDIA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny.

Obroty zagraniczne Finlandii w czerwcu br. spadły w porównaniu z poprzednim miesiącem o 1.991 mln. marek fińskich. Spadek nastąpił zarówno po stronie importu jak i eksportu, co uwidacznia poniższe zestawienie /w mln.marek fińskich/:

	1951 r.	1952 r.	
	czerwiec	maj	czerwiec
import	14.856	19.514	18.173
eksport	15.094	13.010	12.360
saldo	+ 2.382	- 6.504	- 5.813

Przytoczone dane świadczą o silnym zmniejszeniu się wywozu fińskiego w czerwcu br w porównaniu z analogicznym miesiącem 1951 r. Zwłaszcza poważnie obniżył się eksport w grupie "masa papiernicza, celuloza, karton i papier", bo do 3.868 mln. m.f. wobec 7.986 mln. m.f. w czerwcu 1951 r. Zmniejszenie wpływów z wywozu towarów papierniczo-celulozowych spowodowane zostało brakiem popytu na te towary ze strony szeregu państw kapitalistycznych jak również spadkiem ich cen.

W okresie styczeń - czerwiec 1952 r. import Finlandii wyniósł 102.239 mln. m.f. wobec 62.481 mln m.f. w odpowiednich miesiącach ubiegłego roku, eksport zaś w I półroczu 1952 osiągnął 76.099 mln. m.f. wobec 64.779 mln.m.f. w I półroczu 1951 r. i 122.040 mln. f.m. w II półroczu 1951 r. W ciągu pierwszych 6 miesięcy br. ujemne saldo bilansu handlowego Fin-

landii wyniosło 26.140 mln f.m., w porównaniu z saldem dodatnim w wysokości 2.297 mln. m.f. w analogicznym okresie 1951 r. Jak podaje "Neue Zürcher Zeitung" deficyt handlowy Finlandii w ciągu pierwszych 7 miesięcy br. uległ dalszemu pogłębieniu, wyrażając się cyfrą 29 mld. m.f. /Wobec salda dodatniego w wysokości 8 mld m.f. w analogicznym okresie roku ubiegłego/, przy czym import osiągnął 119 mld. m.f. /75/ mld. m.f., eksport zaś tylko 90 /83/ mld. m.f. Cytowane pismo stwierdza, że nawet w wypadku poprawy koniunktury dla eksportu artykułów drzewnych, na co zresztą liczy się obecnie we Finlandii, to i tak deficyt handlowy kraju utrzyma się przy końcu bieżącego roku na poziomie około 15 mld. m.f.

W tej sytuacji zasadnicze znaczenie dla ożywienia eksportu fińskiego i poprawy bilansu handlowego zagranicznego kraju ma zawarty ostatnio układ handlowy z ZSRR i Chińską Republiką Ludową.

Finanse.

Dzięki pomyślnej koniunkturze na rynku światowym dla celulozy, papieru i artykułów drzewnych w ciągu 1951 r. Finlandia pod koniec ubiegłego roku zgromadziła rezerwy walutowe w wysokości 24.1 mld. marek fińskich. Jednakże, jak wiadomo, już z końcem ubiegłego roku pomyślność dla eksportu fińskiego koniunktura zaczęła się załamywać skutkiem spadku cen i popytu na celulozę i artykuły drzewne pociągając za sobą stopniowe kurczenie się wywozu w roku bieżącym.

W ciągu pierwszych 7 miesięcy br. rezerwy walutowe fińskiego Banku Centralnego obniżyły się z 24 mld. m.f. do 13 mld. m.f. przy czym szczególnie silnemu spadkowi uległy zapasy dolarowe i szterlingowe.

Pismo: "Aussenhandels Nachrichten" podkreśla, że stan fińskich dewiz w lipcu wystarczał już tylko na pokrycie jednomiesięcznego importu. Sytuacja w sierpniu uległa dalszemu pogorszeniu tak, że Finlandia nie mogąc opłacić importu z Niemiec zachodnich, Francji i państw Beneluxu, Szwecji i USA jest zmuszona poważnie ograniczyć import z tych krajów.

Produkcja.

Pogorszenie się sytuacji na odcinku zbytu, w szczególności drzewa i artykułów drzewnych, wywiera coraz bardziej ujemny wpływ na rozwój fińskiej produkcji przemysłowej. Wskaźnik ogólnej produkcji przemysłowej /1948 r. = 100/ spadł ze 128 w maju do 108 w czerwcu br., podczas gdy w analogicznych miesiącach ubiegłego roku wskaźnik ten spadł z 136 tylko do 133. Poniższe zestawienie ilustruje spadek produkcji przemysłowej Finlandii w ciągu pierwszego półrocza 1952 r. w zestawieniu z analogicznym okresem ubiegłego roku /1948 r. = 100/:

	I półrocze	
	1951 r.	1952 r.
dobra inwestycyjne	125	116
towary konsumcyjne	135	129

przemysły pracujące na eksport	155	126
przemysły pracujące dla rynku krajowego	130	126
przemysł papierniczy	129	121
przemysł drzewny	129	106

"Neue Zürcher Zeitung" stwierdza, że ogólna produkcja przemysłowa Finlandii spadła w ciągu I półrocza 1952 r. o 5% w porównaniu z I półroczem 1951 r., przy czym, jak wynika z zamieszczonej tabeli szczególnie silnie spadła produkcja przemysłów pracujących na eksport.

Jednocześnie, spadła w ciągu roku bieżącego o 19% produkcja przemysłu metalowego, który dotychczas utrzymywał się na wysokim poziomie dzięki dostawom reparacyjnym do Związku Radzieckiego. Ponieważ Finlandia skutkiem wysokich kosztów produkcji, nie będzie mogła w tej dziedzinie wytwórczość i znieść konkurencji na rynkach zachodnio-europejskich, jedynym dla niej ratunkiem stają się rozszerzone możliwości zbytu produkcji przemysłu metalowego na rynku radzieckim, dzięki zawartemu ostatnio między obu państwami układowi handlowemu.

H O L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny.

Import holenderski w sierpniu br wyniósł 623 mln.fl. holenderskich w porównaniu do 727 mln flh. w lipcu, eksport zaś - 585 mln fl. wobec 651 mln.fl. w lipcu. Ogółem wartość zagranicznego obrotu towarowego Holandii w sierpniu br. skurczył się do 1.208 mln fl. wobec 1.378 mln fl. w lipcu. Ujemne saldo bilansu handlowego w sierpniu wyniosło 38 mln.fl., zaś w okresie pierwszych ośmiu miesięcy br. - 422 mln fl. Charakterystyczne jest, że w sierpniu br eksport holenderski był najniższy od lipca ub.roku.

W podziale geograficznym handlu zagranicznego Holandii zanotowano, że w sierpniu eksport do Wielkiej Brytanii uległ zmniejszeniu. W lipcu wynosił on 86 mln fl., w sierpniu zaś - 71 mln.fl. natomiast eksport do USA uległ w sierpniu zwiększeniu o 7 mln. florenów. Równocześnie zmniejszył się import Holandii z Belgii i Luxemburga oraz Niemiec zachodnich.

Kształtowanie się bilansu handlu zagranicznego Holandii w pierwszych ośmiu miesiącach bież. roku obrazuje następująca tabelka: / w mln. hfl./

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo</u>
styczeń	800	746	- 54
luty	724	643	- 82
marzec	773	748	- 25
kwiecień	688	708	+ 20
maj	719	636	- 83
czerwiec	722	638	- 84
lipiec	727	651	- 76
sierpień	623	585	- 38
	<u>5.776</u>	<u>5.355</u>	<u>- 422</u>

Stosunek eksportu do importu wyniósł w sierpniu 92,7%.

W holenderskich kołach handlowych coraz więcej dają się zauważyć dążenia do rozszerzenia stosunków handlowych z ZSRR i krajami Europy Wschodniej. Zdaniem dziennika "Algemein Dagblad" wyrażającego opinię szerokich kręgów gospodarczych Holandii, handel ze Wschodem staje się dla gospodarki holenderskiej istotną potrzebą życiową.

Produkcja

Przeciętna dzienna produkcja przemysłu holenderskiego w sierpniu br. wykazuje spadek w stosunku do dwóch poprzednich miesięcy. Przyjmując za podstawę 1938 r. = 100, wskaźnik produkcji w sierpniu wynosił 134 punkty wobec 135 w lipcu i 147 w sierpniu.

Wydobycie węgla w sierpniu br. wynosiło 976.400 ton, wykazując lekki spadek w stosunku do produkcji w lipcu, która osiągnęła 1.104.200 ton i stanowiła najwyższą miesięczną produkcję tegoroczną.

Łączna produkcja węgla w ciągu pierwszych 8 miesięcy br. wyniosła 8.297.213 ton, będąc o około 70.000 ton niższą od ilości 8.367.031 ton wyprodukowanych w odpowiednim okresie ubiegłego roku. Import węgla w sierpniu wyniósł 341.600 ton wobec 426.000 ton w lipcu, z czego 188.300 ton pochodziło z Niemiec zachodnich /wobec 211.000 w lipcu/, 98.200 ton ze Stanów Zjednoczonych /131.100 w lipcu/, 23.500 ton z Belgii /26.200 ton w lipcu/, 15.000 ton z Wielkiej Brytanii /25.800 ton w lipcu/ i 16.500 ton z Polski /32.400 ton w lipcu/.

Ceny w handlu hurtowym, które pod koniec ub. roku miały tendencję wzrastającą, w I kwartale roku 1952 zaczęły spadać.

Poniższe zestawienie wykazuje kształtowanie się holenderskich cen handlu hurtowego w I półr.br.: /1948 r. = 100/

		Ogólny		surowce	
		wskaźnik cen	żywność	wyroby gotowe	
1952 r.	styczeń	145	130	176	141
"	luty	145	133	172	141
"	marzec	143	130	169	139
"	kwiecień	142	130	166	138

1952 r. maj	140	128	165	136
" czerwiec	139	127	163	134
I półr. 1952				
ogólnie	142	130	168	138

W poszczególnych grupach towarowych tendencja cen była niejednorodna. Np. ceny środków żywnościowych uległy wyższe w I półr. 1952 r., natomiast ceny surowców i półfabrykatów lekko spadły. Farby gruntowe, skóry, importowane drzewo, fosfaty, celuloza sulfitowa, opakowania, następnie mydło i papier staniały w omawianym okresie czasu, natomiast ceny wełny surowej i przędzy wełnianej uległy wyższe.

W okresie od 1 lipca 1951 r. do 30 czerwca 1952 r. finansowa "pomoc" amerykańska dla Holandii wyniosła \$ 100 mln w tym \$ 16 mln w formie pożyczki udzielonej Holandii za oprocentowaniem 2 1/2%. W ramach wydanych na korzyść Holandii tzw. "Procurement Authorizations", w roku fiskalnym 1951/52 Holandia sprowadziła ze Stanów Zjednoczonych towary za ogólną sumę \$ 35 mln, z których zboża chlebne wynosiły \$ 8,12 mln, tłuszcze i oleje - \$ 5,31 mln, wyroby z żelaza i stali - \$ 4,95 mln, węgiel i inne paliwa - \$ 1,54 mln, ropa naftowa i produkty naftopochodne \$ 1,47 mln.

Podczas czteroletniego trwania gospodarczej "pomocy" amerykańskiej Holandia - otrzymała ok. 3,5 mld fl. hol., z których jednak ok. 2 mld fl. zostało przeznaczone na realizację projektów militarnych Stanów Zjednoczonych w Holandii. Poza tym stale wzrastające przenikanie kapitałów amerykańskich do gospodarki wewnętrznej Holandii, wywołuje coraz poważniejsze zaniepokojenie w holenderskiej opinii publicznej. Niedawno przybyło do Holandii 10 wielkich przemysłowców amerykańskich celem zbadania, które przedsiębiorstwa holenderskie nadają się do dokonania w nich inwestycji przez U.S.A., oraz gdzie mogą one założyć nowe przedsiębiorstwa. W ostatnim czasie powstało w Holandii 10 nowych przedsiębiorstw amerykańskich, a w 14 przedsiębiorstwach zainwestowano kapitały amerykańskie, przyciągane stosunkowo znacznie niższymi niż w U.S.A. płacami robotniczymi.

Finanse.

Holenderski minister finansów przedłożył na posiedzeniu Stanów Generalnych odbywającym się w połowie września br. projekt budżetu państwa na rok 1953.

Według projektu łączne wydatki państwa mają wynosić 5.616 mln fl., dochody zaś 5.124 mln fl. w związku z czym deficyt wyniesie 492 mln fl., podczas gdy w bież. roku budżetowym wydatki wynoszą 6.038 mln fl., dochody 5.427 mln fl., a saldo ujemne kształtuje się na wysokości 611 mln fl.

Minister zwrócił uwagę na fakt, że nowy budżet został zbudowany pod znakiem realizacji programu remilitaryzacji kraju. Wydatki na zbrojenie stanowią ok. 27% budżetu. Inne najważniejsze wydatki stanowią: dług państwowy - 12,6% całego budżetu, świadczenia socjalne - 11,3% budżetu, wydatki na

cele kulturalne - 9,1% odszkodowania wojenne - 7,7%. Z ogólnej sumy dochodu narodowego szacowanego w r. 1953 na wysokości 21 mld florenów, wydatki budżetowe państwa mają wynosić 5,5 mld f l. tzn. 26%.

Jednocześnie zaś przed wojną w r. 1938 nie przekraczały one 19% dochodu narodowego.

Przedkładając projekt nowego budżetu minister podkreślił również, że spadająca produkcja przemysłowa, głównie w zakresie dóbr konsumcyjnych /przemysł włókienniczy, papierniczy/, a co za tym idzie - wzrost bezrobocia, stanowi poważną groźbę dla sytuacji finansowej kraju. Zdaniem ministra, nie należy spodziewać się zmniejszenia wydatków wojennych i deficyt budżetowy zostanie pokryty emisją pieniędzy papierowych.

W wyniku sierpniowego rozrachunku z E.P.U. saldo dodatnie Holandii wynosiło \$ 20 mln. W ten sposób Holandia znalazła się na trzecim miejscu wśród wierzycieli Unii po Belgii i Niemczech zachodnich. Wg opinii "Le Monde" jednak, w obliczu wzmagających się wydatków zbrojeniowych Holandii, sytuacja ta nie potrwa długo. Na uwagę zasługuje fakt, że w sierpniu br. poraz pierwszy od końca wojny Belgia stała się w wyniku wzajemnej wymiany handlowej - dłużniczką Holandii. Nadwyżka eksportu holenderskiego nad importem z Belgii wynosiła ok. \$ 7 mln. Wg opinii kół handlowych holenderskich, przyczyną zmniejszonego importu z Belgii jest wzrastający napływ do Holandii towarów z Niemiec zachodnich, które stają się coraz poważniejszym konkurentem Belgii na rynku holenderskim, a co jest - oprócz istniejącej różnicy w poziomie płac między państwami Beneluxu - jeszcze jednym czynnikiem podważającym całość gospodarczą Unii.

Stopa życiowa.

Spadająca produkcja stopniowy wzrost bezrobocia są przyczyną wzrastających cen oraz spadku spożycia szeregu artykułów konsumcyjnych. Wg danych holenderskiego Centralnego Urzędu Statystycznego ogólny wskaźnik konsumpcji przypadający na 1 człowieka w pierwszych czterech miesiącach 1952 r. w porównaniu z tym samym okresem 1951 r. spadł o 6 punktów tj. z 95 do 89 /1949 = 100%. W szczególności uległ niższe wskaźnik spożycie towarów długotrwałego użytkowania jak tekstylia i obuwie, który w omawianym okresie czasu obniżył się o ponad 20%.

S Z W A J C A R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import Szwajcarii we wrześniu br. wzrósł w porównaniu z poprzednim miesiącem o 3 mln do 385,9 /420,6/ mln. fr. szw. /cyfry w nawiasach odnoszą się do analogicznego okresu roku ubiegłego/, zaś eksport podniósł się o 85,4 mln do 408 /426/ mln. franków. W związku z tym bilans handlowy Szwajcarii był

we wrześniu dodatni i saldo wyniosło 22,1 mln fr. Kształtowanie się bilansu handlowego Szwajcarii ilustrują poniższe liczby:

Okres czasu	Import		Eksport		Bilans + dodatni - ujemny w mln. fr.	Wartość eksportu w procentach wartości importu
	wagony	Wartość	wagony	Wartość		
	10-tonowe	w mln. fr.	10-tonowe	w mln. fr.		
wrzesień 1951	80.807	420,6	5.931	426,0	+ 5,4	101,3
sierpień 1952	77.973	382,9	4.956	322,6	- 60,3	84,3
wrzesień 1952	75.973	385,9	6.047	408,0	+ 22,1	105,7
styczeń- wrzesień 1951r.	754.438	4467,2	47.624	3409,8	- 1057,4	76,3
styczeń- wrzesień 1952r.	702.738	3941,9	45.141	3389,8	- 552,1	86,0

W porównaniu z miesiącem poprzednim, import Szwajcarii we wrześniu wykazał, przy nieznacznym spadku pod względem ilości niewielki wzrost wartościowy. Spadek importu w porównaniu z sierpniem, dotyczy przede wszystkim oleju napędowego i oleju gazowego. Spadł również pod względem ilości import szyn i progów kolejowych, surowców włóknistych do wyrobu papieru, surowki żelaznej i stali surowej. W tym samym okresie czasu znacznie wzrósł import węgla, nawozów sztucznych i blachy żelaznej. Odnośnie do żywności używek i pasz - wspomnieć należy, że zwiększenie importu wina w beczkach i zmniejszenie wwozu świeżych owoców i jarzyn ma charakter sezonowy. Spadł również szwajcarski import jęczmienia pastewnego, cukru i kukurydzy, zwiększył się zaś znacznie w porównaniu z sierpniem import oleistych, pszenicy, owsa i masła. Import fabrykatów nie wykazuje dużych wahań w porównaniu z sierpniem, ale - ogólnie biorąc - ma tendencję zwyżkową. Wspomnieć należy o zwiększeniu zakupu samochodów i zmniejszeniu importu motocykli. Występujące w latach ubiegłych na jesieni wzmoczenie obrotów o charakterze sezonowym wystąpiło również we wrześniu br. Znacznie zwiększył się, w porównaniu z miesiącem poprzednim, eksport tekstyliów oraz kapeluszy. Poniższe dane ilustrują szczegółowo rozwój eksportu szwajcarskiego.

	Wartość eksportu		Wskaźnik eksportowy /1938 = 100/		
	sierpień	wrzesień	przec. mies.	sierpień	wrzesień
	1952		1951		
	/w mln. fr./				
przędza bawełniana	2,1	3,8	80	34	65
tkaniny bawełniane	7,2	9,4	83	57	80
hafty i koronki	6,9	7,7	99	94	100
przędza sztuczna					
jedwab	5,2	6,1	163	200	230
tkaniny z naturalnego i sztucznego					
jedwabiu	6,7	7,4	219	150	182

wstążki z jedwabiu naturalnego i sztucznego	0,7	0,9	109	80	101
przędza czesankowa	1,1	1,6	152	224	349
tkaniny wełniane	1,7	2,4	258	369	496
wyroby dziane	1,9	4,2	234	162	362
konfekcja	3,3	5,4	200	186	301
kapelusze	1,4	3,0	136	86	182
obuwie:					
w 1000 par	68,8	89,9 /	70	65	71
w mln.fr.	2,5	2,5 /			
aluminium	5,5	5,2	62	58	59
maszyny	69,6	80,1	176	152	172
zegarki:					
w 1000 szt.	1683,4	3124,0 /	193	108	200
w mln.fr.	51,9	94,9 /			
instrumenty i aparaty	24,9	25,7	300	297	301
farmaceutyki	22,8	19,7	362	295	286
kosmetyki	1,5	1,9	183	108	129
chemikalia dla przem.garbarsk.	6,3	6,7	407	210	348
farby anilinowe i indygo	10,9	15,2	174	92	130
ser	10,8	12,1	91	110	124
mleko skondensow.	0,6	0,6	40	87	85
czekolada	2,0	1,9	487	639	575

W okresie sprawozdawczym zanotowano znaczne ożywienie w eksporcie zegarków, maszyn, instrumentów i aparatów. Zwiększył się eksport kosmetyków, chemikali dla przemysłu garbarskiego oraz farb anilinowych. Również eksport sera wykazał szkodową wyżkę. Wywóz mleka pozostał, w porównaniu z poprzednim miesiącem, na tym samym poziomie, natomiast eksport czekolady spadł.

Dodatni bilans handlowy szwajcarskiego handlu zagranicznego we wrześniu spowodowany został przede wszystkim obrotami z krajami zamorskimi, szczególnie również i handel z krajami europejskimi wykazał w porównaniu z poprzednim miesiącem znaczne ożywienie i ujemny bilans w tych obrotach wyniósł 12 mln. fr. w porównaniu z 61 mln.fr. w miesiącu poprzednim. Według wartości, import z Europy i krajów zamorskich pozostał prawie bez zmian, natomiast eksport do tych obszarów gospodarczych wzrósł mniej więcej tak samo. Najbardziej wzrósł eksport towarów szwajcarskich do USA, Belgii/Luksemburga, Włoch i Niemiec zachodnich, przy czym szwajcarski bilans handlowy w stosunku do trzech pierwszych wymienionych krajów był dodatni. Wzrosły również dostawy szwajcarskie do Wielkiej Brytanii, Chin i Meksyku. Import z wymienionych w poniższej tabeli krajów zwiększył się na ogół w ciągu miesiąca bardzo nieznacznie pod względem wartości. Jedynie import z Chin uległ, w porównaniu z poprzednim miesiącem, znacznemu zwiększeniu. Stosunkowo mniejsze znaczenie ma wzrost importu z Francji i Niemiec zachodnich, jak również nieznaczny spadek dostaw kanadyjskich i brytyjskich do Szwajcarii.

	Import				Eksport			
	sierp. wrzes.	% udział w og. imporcie		IX.1952	sierp. wrzes.	% udział w og. eksporcie		IX.1952
	1952	r.1938			1952	r.1938		
	/mln.fr./				/w mln.fr./			
Niemcy Zachodnie	72,5	75,7	23,2	19,6	35,7	45,9	15,7	11,3
Austria	6,2	6,9	2,1	1,8	7,8	8,9	2,3	2,2
Francja	37,3	41,2	14,3	10,7	23,7	24,5	9,2	6,0
Włochy	27,3	25,6	7,3	6,6	26,5	39,3	6,9	9,6
Belgia/Luks.	18,6	19,1	4,3	4,9	18,2	29,9	3,2	7,3
Holandia	24,1	23,0	3,5	6,0	10,9	12,0	4,7	2,9
Wielka Brytania	27,8	24,8	5,9	6,4	15,0	19,6	11,2	4,8
Hiszpania	1,9	2,0	0,3	0,5	5,4	6,5	0,4	1,6
Dania	2,1	3,1	0,9	0,8	5,4	7,4	1,4	1,8
Szwecja	9,1	8,5	1,2	2,2	10,8	13,0	3,1	3,2
Czechosłowacja	3,0	2,6	3,6	0,7	3,4	5,2	3,3	1,3
Turcja	0,7	2,2	0,4	0,6	4,1	6,6	0,3	1,6
Egipt	5,7	5,6	1,6	1,5	3,6	2,5	1,1	0,6
Indie	0,7	0,9	1,4	0,2	6,2	5,7	1,8	1,4
Indonezja	1,2	2,3	0,8	0,6	4,9	6,2	1,0	1,5
Chiny	1,4	8,1	0,5	2,1	3,6	8,6	2,1	2,1
Kanada	21,3	17,7	1,5	4,6	6,2	7,9	11,1	1,9
USA	56,6	56,9	7,8	14,7	49,4	67,2	6,9	16,5
Meksyk	0,4	1,4	0,2	0,4	4,6	8,5	0,6	2,1
Brazylia	2,8	3,2	0,7	0,8	9,6	8,3	1,3	2,0

Finanse.

Według doniesień agencji AGEFI, projekt nowej ustawy o obiegu pieniędzy, przedłożony przez Radę Federalną Szwajcarii do rozpatrzenia Radzie Narodowej, przewiduje ustalenie wartości złota we franku szwajcarskim na poziomie 1 fr.szw. = 0,20322 gramy czystego złota oraz wypuszczenie nowych monet złotych o wartości 25 i 50 fr.szw.

Dyrektor Departamentu Finansów oświadczył, że ustawa ta nie przewiduje jednak powrotu do obiegu złotych monet i sprzedaży złota ludności. Bank Narodowy może wykorzystywać złoto tylko dla płatności międzynarodowych.

Europejska Unia Płatnicza

We wrześniu Szwajcaria posiadała w EPU dodatnie saldo w wysokości 23,6 mln. fr.szw. W ubiegłym miesiącu dodatnie saldo wynosiło 53,6 mln. fr.szw. Europejska Unia Płatnicza wpłaciła 11,8 mln.fr.szw. w złocie Szwajcarii, podnosząc w ten sposób ogólną sumę wpłat w złocie do 314,1 mln. fr.szw. Kredyty udzielane przez Szwajcarię EPU wzrosły również o 11,8 mln do 532,8 mln.fr.szw. Nadwyżka ogólna Szwajcarii wynosi obecnie 874 mln. fr.szw., stanowiąc 77,5% /wobec 75,3% w ubiegłym miesiącu/ kwoty szwajcarskiej w EPU.

S Z W E C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Tymczasowe obliczenia wyników szwedzkiego handlu zagranicznego w lipcu wykazują, że ogólna wartość eksportu w lipcu osiągnęła 615 mln.kr. i była najniższa w bieżącym roku. W stosunku do roku ubiegłego wartość eksportu w lipcu zmniejszyła się o 128 mln koron. Import w przeciwieństwie do eksportu wykazał w lipcu pewną nadwyżkę osiągając 781 mln.kr. tj. o 132 mln. kr. więcej niż w czerwcu br. W wyniku tego w lipcu br. Szwecja miała nadwyżkę importową w sumie 166 mln.kr. Eksport celulozy, który w czerwcu spadł do 105 mln kr. zmniejszył się w lipcu do zaledwie 64 mln.kr. Eksport papieru utrzymywał się natym samym poziomie, natomiast eksport wyrobów drzewnych podniósł się o 20 mln.kr. do 106 mln. Również eksport rudy żelaza wzrósł nieco, podczas gdy eksport maszyn się zmniejszył. Do ogólnego wzrostu importu w lipcu przyczynił się głównie import paliwa.

Obliczenia dotyczące wskaźnika eksportu i importu oparte na cenach rynków międzynarodowych wykazywały dalszą obniżkę cen eksportowych Szwecji. Lipcowy wskaźnik eksportu obniżył się o 13 punktów do 352 podczas gdy w czerwcu zniżka wynosiła 48 jednostek. Głównym powodem zniżki czerwcowej była gwałtowna obniżka cen produktów drzewnych. Wskaźnik importu w lipcu w stosunku do czerwca wykazuje również spadek lecz tylko o 4 punkty do 350. Spadły głównie ceny żelaza, wyrobów metalowych, paliw i niektórych tkanin.

Największym partnerem handlowym Szwecji w lipcu była Wielka Brytania i to zarówno pod względem importu jak i eksportu. W poprzednich miesiącach pierwsze miejsce zajmowały Niemcy Zachodnie jako dostawca Szwecji. Import z Wielkiej Brytanii wzrósł z 97 1/2 mln. koron w czerwcu do 129,8 mln.koron w lipcu, eksport zaś obniżył się ze 113,7 mln. do 94,1 mln.koron. Handel z Niemcami zachodnimi ilustrują następujące cyfry: eksport do Niemiec wyniósł 82,2 mln. koron tj. o 7,5 mln.więcej zaś import do Szwecji wzrósł o 10,4 mln kr. do 124,9 mln. kr.

Poniższe dane ilustrują strukturę geograficzną szwedzkiego handlu zagranicznego w czerwcu i lipcu. /w mln.koron/

	I m p o r t		E k s p o r t	
	czerwiec	lipiec	czerwiec	lipiec
	1952 r.		1952 r.	
Europa łącznie	449,3	516,6	499,0	470,5
Norwegia	22,9	24,6	62,0	51,2
Dania	12,7	14,5	30,2	25,1
Finlandia	7,4	8,8	21,2	19,1
Niemcy Zachodnie	114,5	124,9	174,7	82,2
Holandia	36,5	38,4	29,8	33,7
Belgia Luksemburg	50,8	40,1	25,3	25,1
Wielka Brytania	97,5	129,8	113,7	94,1
Francja	27,7	26,9	38,8	28,9

Hiszpania	4,8	1,8	8,5	10,4
Włochy	9,5	11,1	11,9	7,0
Szwajcaria	11,8	12,9	6,2	9,0
Afryka	16,4	29,1	16,2	28,0
w tym:				
Związek Połd.				
Afryki	2,6	2,4	3,5	12,0
Azja	38,1	54,5	23,5	33,4
w tym:				
Kuwejt	7,5	7,3	0,3	0,4
Iran	0,3	0,7	0,5	0,5
Melakka angielska	7,0	12,5	0,5	0,8
Ameryka	128,2	166,8	90,1	76,8
w tym:				
USA	52,3	61,8	39,3	33,8
Antyle holenderskie	14,1	23,6	0,1	0,1
Brazylia	23,8	26,4	25,0	19,07
Argentyna	8,5	3,9	3,1	3,6
Australia	15,6	12,6	6,8	4,8

Import z Wielkiej Brytanii w pierwszych 7 miesiącach obniżył się z 896 mln. do 777 mln kr. Przywóz z Niemiec zachodnich podniósł się o 240 mln. do 866 mln.kr. Wzrósł również eksport do Niemiec do 491 mln.kr. podczas gdy do Wielkiej Brytanii obniżył się do 844 mln.koron. Import z Francji spadł z 291 do 182, podczas gdy eksport do tego kraju wzrósł z 259 mln. do 297 mln.kr. Wzrósł również eksport do Norwegii i Finlandii odpowiednio do 326 mln. i 146 mln koron. Import z Norwegii wzrósł do 201 mln.koron. zaś import z Danii i Finlandii nieco obniżył się.

Według ostatnio otrzymanych danych szwedzki handel zagraniczny w sierpniu nie wykazał żadnej poprawy. Ogólna wartość importu spadła w sierpniu br. w porównaniu z sierpniem ubiegłego roku o 217 mln.koron. /w tym tekstylia o 85 mln.kr., oleje mineralne o 33 mln.kr. chemikalia o 18 mln.kr. węgiel i koks o 15 mln.kr./. Ogólna wartość eksportu wykazała spadek o 202 mln.kr.

Ceny

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w Szwecji spadł w lipcu, zgodnie z danymi tymczasowymi o 2 punkty w porównaniu z czerwcem br jednakże w stosunku do lipca 1951 r. był wyższy o 15 punktów t.j. o 5%. Wskaźniki cen hurtowych w poszczególnych grupach towarowych kształtowały się w porównaniu z czerwcem następująco /1935 r. = 100/:

	Czerwiec		Lipiec	
	1951r.	1952r.	1951r.	1952r.
Wskaźnik ogólny	305	322	305	320
w tym:				
surowce przemysłowe	377	390	376	385
półfabrykaty	340	370	341	368

wyroby gotowe	267	270	267	269
artykuły rolnicze	248	296	262	300
artykuły spożywcze				
pochodzenia roślinnego	266	267	270	297
artykuły spożywcze				
chemikalia	289	297	307	291
paliwo	421	413	437	411
skóra surowa: i wyroby				
skórzane	310	259	310	262
tekstylia	389	298	362	294
kauczuk i wyroby	211	172	208	171
metale i wyroby	269	306	273	306
maszyny i środki				
transportowe	213	259	217	260
celuloza, papier i tektura	366	340	375	331
materiały drzewne	560	747	560	732

Bardzo znacznie obniżyły się w lipcu br. w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. ceny skóry surowej i wyrobów skórzanych /o 15,5%/, towarów włókienniczych /o 18,8%/, kauczuku i wyrobów /o 17,8%/, celulozy, papieru i kartonu /o 11,8%/. Artykuły spożywcze stale wzrastały, o czym świadczy wzrost wskaźników cen artykułów pochodzenia roślinnego o 10%, i artykułów pochodzenia zwierzęcego o 20%.

Zgodnie z danymi oficjalnymi wskaźnik cen detalicznych w Szwecji w sierpniu wzrósł do 225,2 w porównaniu z 224,8 w lipcu br. i 211 w sierpniu 1951 r. /1935 = 100/. Wskaźnik cen detalicznych w sierpniu br był następujący /1935 = 100/:

	I 9 5 1 r. sierpień	I 9 5 2 r. lipiec	I 9 5 2 r. sierpień
Ogólny wskaźnik	211,0	224,8	225,2
w tym:			
artykuły spożywcze	214,0	244,3	245,8
opał i oświetlenie	257,0	361,4	260,1
odzież	250,0	253,5	252,5
komorne	108,0	115,7	115,7
inne towary i usługi	233,0	240,1	240,4

Ostro wzrosły w sierpniu br wskaźniki cen niektórych artykułów spożywczych. Np. wskaźnik cen mięsa wołowego wyniósł 330,2 w porównaniu z 329,2 w lipcu i 320,9 w czerwcu br., mięsa wieprzowego - 326,4 w porównaniu z 318,0 i 315,4, jaj - 315,4 w porównaniu z 302,5 i 301,3. Wskaźnik cen detalicznych kartofli, maki, mleka, chleba i innych artykułów pierwszej potrzeby wzrósł w sierpniu do 244,2 w porównaniu z 240,7 w lipcu,

Stopa życiowa

W I półroczu br na skutek rosnącej drożyzny w Szwecji wzrosły koszty utrzymania, o czym świadczą następujące dane oficjalne /1935 r. = 100/:

	I kwartał 1952 r.	II kwartał 1951r.	1952 r.
Ogólny wskaźnik kosztów utrzymania	207	195	213
w tym:			
artykuły spożywcze	235	215	249
odzież i obuwie	243	237	240
komorne	112	108	116
opał i oświetlenie	276	248	270
inne wydatki	195	186	197

Jak wynika z przytoczonych danych ogólny wskaźnik kosztów utrzymania w Szwecji w II kwartale br. był o 9% wyższy niż w analogicznym okresie 1951 r.

Wskaźnik cen żywności wzrósł prawie o 16%, opału i oświetlenia - o 9%, komornego o ponad 7%. Znacznie zdrożały inne towary i usługi.

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny.

Bilans handlowy Wielkiej Brytanii we wrześniu br. uległ poprawie, gdyż deficyt w tym miesiącu wyraził się tylko cyfrą £ 43,7 mln w porównaniu z deficytem £ 73,5 mln. w sierpniu br. /największym od grudnia 1950 r./. Przeciętny miesięczny deficyt bilansu handlowego w ciągu III kwartału br. wyniósł £ 60,8 mln. wobec £ 78,4 mln. w pierwszym półroczu 1952 r. i £ 109,2 mln. w drugim półroczu 1951 r. Poprawę bilansu handlowego Wielkiej Brytanii przypisuje "Neue Zürcher Zeitung" przede wszystkim działaniu drastycznych ograniczeń importowych, jak również znacznemu spadkowi cen importowych. Podczas gdy w drugim półroczu 1951 r. średnia miesięczna importu wyniosła £ 343 mln. to w pierwszym półroczu 1952 spadła do £ 317 mln., a w III kwartale br. osiągnęła tylko £ 262 mln. - przy czym we wrześniu - £ 238,4 mln.

Eksport brytyjski wykazuje również tendencję spadkową, i tak - łącznie z reeksportem - średnia miesięczna jego wartość, wynosząca w pierwszym półroczu 1951 r. i w pierwszym półroczu 1952 r. £ 224 mln obniżyła się do £ 191,5 mln. w III kwartale br. - przy czym we wrześniu osiągnęła tylko £ 186,2 mln. Zewarty w powyższych cyfrach reeksport spadł z £ 14,2 mln. w pierwszym półroczu br. do £ 10,1 mln. w III kwartale i do £ 8,5 mln. we wrześniu br. Jednakże średnia miesięczna wartość wywozu na rynki dolarowe Ameryki Północnej wzrosła w III kwartale br. do £ 23 mln. wobec £ 21 mln. w pierwszym półroczu br., to znaczy do poziomu z ubiegłego roku. Najmniej obniżył się eksport brytyjski do krajów OEEC, znacznie już do innych krajów nieszterlingowych, a najbardziej do krajów obszaru szterlingowego. Mimo obecnej poprawy bilansu handlowego Wielkiej Brytanii "Neue Zürcher Zeitung" podkreśla, że o długoterminowym polepszeniu się sytuacji na

tym odcinku można będzie mówić wówczas, gdy eksport wzrośnie w skali zezwalającej na pokrycie bieżących potrzeb importowych, które w ciągu ostatnich miesięcy zaspakajane były częściowo z posiadanych zapasów.

Trzeba podkreślić, że eksport brytyjski musi walczyć z coraz bardziej wzrastającą konkurencją na rynkach światowych, zwłaszcza ze strony Niemiec zachodnich /o czym vide: WHZ nr. 38/73/ i Japonii. Brytyjskie koła handlowe wyrażają coraz większy niepokój z powodu rozwoju japońskiego przemysłu i handlu cieszącego się poparciem ze strony USA. "Financial Times" zwraca uwagę na rozwój japońskiego przemysłu stalowego i na wielkie zamówienia uplasowane przez USA w przemyśle stalowym tego kraju. Jednocześnie cytowane pismo wyraża niepokój z powodu rosnącej penetracji japońskiej na rynku imperium brytyjskiego.

Niedawno np. szef misji japońskiej, bawiącej na Cejlonie, oświadczył, że kraj jego postara się "zaspokoić większą część potrzeb krajów Południowo-Wschodniej Azji, zarówno w dziedzinie towarów konsumpcyjnych, jak i w zakresie pomocy technicznej, dotyczącej udoskonalenia metod produkcji rolnej oraz rozwoju przemysłu lekkiego i rybołówstwa". Według jego oświadczenia, Japonii szczególnie zależy na rozszerzeniu stosunków handlowych z Cejlonem, wobec faktu odcięcia jej w chwili obecnej od rynku chińskiego. Równocześnie Japonia pod naciskiem USA stara się zwiększać z krajów obszaru szterlingowego import szeregu surowców jak pszenica, jęczmień, ryż, cukier, bawełna i ruda żelazna, wywóz których podlegał dotychczas ograniczeniu ze strony powyższych krajów. Tak np. w Kenii i Ugandzie zamierza Japonia zakupić bawełnę po cenzach preferencyjnych po jakich zakupuje ją Wielka Brytania, a z Birmy zamierza się zwiększyć import ryżu.

Zaostrza się walka między obydwojema krajami o rynki zbytu dla artykułów włókienniczych.

W wyniku Międzynarodowej Konferencji Bawełnianej w Buxton zarysował się na najbliższy okres stan otwartej wojny tekstylnej między Japonią a Wielką Brytanią. Przedstawiciel Japonii oświadczył, iż kraj jego jest zdecydowany odzyskać wszelkimi sposobami prymat na rynkach tekstylnych Dalekiego Wschodu. Według opinii japońskiej, brytyjczycy zwołali konferencję w Buxton celem przedstawienia Japonii w oczach innych krajów jako burzycielki porządku.

Brytyjscy producenci maszyn, pojazdów i urządzeń elektrycznych stwierdzają, iż nie są w stanie udzielić dogodnych warunków kredytowych swym ewentualnym zamorskim odbiorcom i mimo, że ceny brytyjskie wytrzymują z reguły obcą konkurencję to jednak brytyjscy eksporterzy często tracą zamówienia na rzecz Niemiec, Francji, Włoch, a niekiedy i USA - ponieważ producenci tych krajów mają większe możliwości udzielania dogodniejszych kredytów od tych, które są możliwe do udzielenia w ramach ułatwień British Export Credit Guarantees Department. Producenci brytyjscy twierdzą również, iż kraje konkurencyjne są bardziej skłonne do zawierania transakcji kompensacyjnych, co poważnie szkodzi na wielu rynkach eks-

porterom brytyjskim.

W związku z tym londyńskie koła urzędowe zawiadamiają, że szereg ułatwień kredytowych, obiecanych w lipcu br. przez Kanclerza Skarbu zostały obecnie wprowadzone w życie. Zasadniczo każdy wypadek udzielenia ułatwień kredytowych bada się indywidualnie. Wydaje się, iż w odpowiednich wypadkach eksporterzy dóbr inwestycyjnych będą w stanie udzielić kredytów na terminy o rok dłuższe niż to miało miejsce poprzednio. Dotychczas władze dewizowe wymagały, aby połowa należności z tytułu eksportu dóbr inwestycyjnych wpłynęła w ciągu 6 miesięcy, reszta w ciągu 2 lat. W wyjątkowych wypadkach władze dewizowe były gotowe przedłużyć termin spłaty drugiej połowy sum kredytowych do trzech lat.

Obecnie, o ile eksporter udowodni, że wywóz jego towarów jest korzystny dla gospodarki kraju, to może on uzyskać zezwolenie udzielenia kredytów na całość należności - na 3 lata a nawet w niektórych wypadkach na 4 i 5 lat. O ile władze dewizowe zezwolą na dłuższe okresy kredytowe, to Export Credit Guarantees Department pomoże w sfinansowaniu transakcji. Wprawdzie eksporterzy powitali z zadowoleniem udzielenie powyższych koncesji, jednak wskazują na fakt, iż sytuacja jest pod względem możliwości udzielania kredytów eksportowych w porównaniu z sytuacją eksporterów zagranicznych jest ciągle niepomyślna.

Finanse

Bilans płatniczy Wielkiej Brytanii wykazał w I półroczu 1952 r. nadwyżkę w kwocie £ 24 mln. w porównaniu z deficytem £ 394 mln. w II półroczu 1951 r. Łącznie z amerykańską pomocą zbrojeniową nadwyżka ta wynosi £ 82 mln. W II półroczu 1951 roku pomoc amerykańska wynosiła £ 1 mln.

Dodatknie saldo bilansu płatniczego w II połowie 1952 roku jest przede wszystkim rezultatem zmniejszenia się deficytu bilansu handlowego /tzw. "widocznego"/ o £ 84 mln. w wyniku wprowadzenia restrykcji przywozowych w I połowie 1952r. Dodatknie saldo wpływów i wydatków niewidocznych w kwocie £ 108 mln. jest nieznacznie większe od salda z II półrocza 1951 r.

Jednocześnie bilans budżetowy Wielkiej Brytanii w ciągu I półrocza bieżącego roku finansowego /od 1 kwietnia do 30 września br./ wykazał deficyt w wysokości £ 293 mln. Wpływy osiągnęły ca £ 1.854 mln. tj. o £ 23 mln mniej, niż w analogicznym okresie ubiegłego roku, wydatki zaś - ca £ 2.147 mln. wykazując wzrost o £ 244 mln. w porównaniu z I półroczem ubiegłego roku finansowego. Dziennik "Le Monde" stwierdza, że obecny deficyt budżetowy jest szczególnie niepokojący, dla Brytanii jeśli porówna się go z deficytem odpowiedniego okresu roku ubiegłego w wysokości tylko £ 26 mln i z przewidzianą przez Butlera nadwyżką £ 266 mln., w przedstawionym w kwietniu br. preliminarzu budżetowym. Jakkolwiek wpływy zwiększają się normalnie w ciągu ostatnich miesięcy roku finansowego, to jednak większość ekspertów wątpi czy tym razem zdołają one

wzrosnąć w stopniu zezwalającym na zrównoważenie budżetu. Wyraża się przy tym całkowite powątpiewanie, w możliwość podjęcia przez rząd skutecznych kroków, któreby doprowadziły do polepszenia sytuacji gospodarczej kraju.

Nawiązując do obecnego deficytu, w trakcie swego przemówienia w City Londyńskiej Butler oświadczył: "nie jestem zadowolony z przejawiających się tendencji i jestem zdecydowany nie dopuścić do zahamowania poprawy naszej sytuacji na od-cinku handlu zagranicznego przez rozluźnienie restrykcji na froncie wewnętrznym". Minister nakreślił dwa zasadnicze zadania: 1/ zahamowanie inflacji i obniżenie kosztów oraz gospodarowanie w ramach posiadanych środków, 2/ oparcie bilansu płatniczego Wielkiej Brytanii i systemu finansowania eksportu na zdrowej i trwałej podstawie. W dyskusji, która się wywiązała, gubernator Banku Anglii Cobbold oraz przewodniczący giełdy londyńskiej, Braithwaite podkreślił niebezpieczeństwo dla gospodarki narodowej, wynikające ze stałych wielkich wydatków ze strony rządu. Celem rehabilitacji brytyjskiego kredytu oraz przywrócenia właściwego miejsca funtowi wśród walut światowych należałoby zdaniem Braithwaite'a, znacznie zmniejszyć opodatkowanie oraz zredukować wydatki rządowe.

Europejska Unia Płatnicza

Po raz pierwszy od kwietnia ubiegłego roku obszar szterlingowy miał we wrześniu nadwyżki w stosunku do EPU. Nadwyżki wynoszą £ 13,2 mln. tj. \$ 37 mln, które otrzyma się w złocie przy rozliczeniu pod koniec października. W sierpniu natomiast zanotowano deficyt w kwocie £ 1,7 mln. w ślad za lipcowym deficytem £ 35,2 mln. Deficyty te Wielka Brytania pokrywała również w złocie. Na nadwyżkę obecną składa się m.in. £ 8,6 mln. otrzymanych od Francji, tytułem trzeciej rocznej raty w ramach spłaty bezprocentowej pożyczki £ 100 mln. udzielonej w 1946 roku.

Ministerstwo Skarbu stwierdziło, iż we wrześniu obszar szterlingowy mógł wykazać się nadwyżką w złocie i dolarach w kwocie \$ 13 mln. po uwzględnieniu \$ 27 mln. otrzymanych w ramach pomocy zbrojeniowej od USA oraz \$ 4,7 mln. wpłaconych do EPU w ramach rozliczeń sierpniowych. Przy końcu trzeciego kwartału rezerwy złota i dolarów wróciły do poziomu z końca czerwca, tj. wyniosły \$ 1685 mln. W ciągu 3 kwartałów roku bieżącego rezerwy złota i dolarów Wielkiej Brytanii spadły o \$ 650 mln. W roku 1951 strata wyniosła \$ 965 mln.

Nadwyżka w stosunku do EPU we wrześniu oznacza, iż powstrzymano wreszcie ciągle czerpanie z rezerw złota i dolarów, spowodowane stałym miesięcznym deficytem w wymianie handlowej z krajami europejskimi. Ogólnie Wielka Brytania wpłaciła do EPU £ 216 mln. w złocie.

Koła rządowe zaznaczają, iż przejawia się w tej sytuacji znaczenie brytyjskich ograniczeń importowych lecz byłoby przedwcześnie twierdzić, iż ogólny handel obszaru szterlingowego z krajami EPU wykazuje stałą tendencję do utrzymania nadwyżek.

Produkcja

Zgodnie z danymi Brytyjskiego Centralnego Urzędu Statystycznego, wskaźnik produkcji przemysłowej Wielkiej Brytanii w lipcu br. uległ znacznemu spadkowi w porównaniu z poprzednim miesiącem, co uwidacznia poniższe zestawienie /1948 = 100/:

	czerwiec 1951 r.	czerwiec	lipiec 1952 r.
Wskaźnik ogólny	122	111	102
w tym:			
górnictwo	108	105	93
przemysły przetwórcze	127	113	104
gaz, energia elektrycz- na i zużycie w wodę	108	108	103

Ogólny wskaźnik brytyjskiej produkcji przemysłowej w lipcu 1951 r. wynosił 111, wskaźnik produkcji górnictwa - 98, a przemysłów przetwórczych - 114.

Tismo "New York Herald Tribune" donosi, że produkcja przemysłowa Wielkiej Brytanii uległa dalszemu spadkowi w ciągu sierpnia br., kształtując się na poziomie 97 lub 98, to jest niższym od przeciętnej miesięcznej w 1948 r. przyjętej za 100. Rozwój brytyjskiej produkcji przemysłowej w ciągu ostatnich lat przedstawiał się następująco: w latach 1946 do 1950 nastąpił wzrost o ca 50%. Następnie w roku 1950, bezpośrednio po wybuchu wojny na Korei nastąpił dalszy nieznaczny wzrost, jednakże w październiku tegoż roku wskaźnik spadł i utrzymał się na mniej więcej na tym samym poziomie w ciągu 1951 r. Z początkiem bieżącego roku zaczął się sukcesywny spadek produkcji, wskaźnik której w czerwcu obniżył się do 111 następnie w lipcu do 102 a w sierpniu, jak wyżej wspomniano, do 97 lub 98.

Angielskie pismo "The Statist" przypisuje obecną recesję produkcji przemysłowej, zmniejszonemu zbytowowi artykułów włókienniczych i niektórych innych towarów konsumcyjnych, a zwłaszcza brakowi stali, hamującemu normalną wytwórczość przemysłów pracujących na tym surowcu. Tak np. wg doniesień "Financial Times" obecne dostawy stali dla przemysłu stoczniowego Wielkiej Brytanii są ciągle niewystarczające, a 8% wzrost przydziału na IV kwartał jest niezadawalający. Brak stali powoduje utratę korzystnych zamówień na rzecz zagranicznych przedsiębiorstw budowy statków, szczególnie zachodnio-niemieckich, włoskich i japońskich. Wielka Brytania ponosi nie tylko bezpośrednie straty z reacji zamówień na rzecz zagranicznych stoczni, lecz również powoduje to, iż konkurenci obcy mogą wzmocnić tempo produkcji oraz obniżyć koszty własne.

Stocznie brytyjskie produkują statki taniej dzięki swej organizacji i nowoczesnym urządzeniom. Jednak Brytyjski przemysł stoczniowy żywi obawy, iż w razie utrzymania się dotychczasowego niskiego poziomu dostawy stali, nie będzie w stanie wykorzystać swych nowoczesnych urządzeń i utraci korzyści

płynące z niższych kosztów własnych mimo, że obecne zamówienia zwiększają się. Przemysł stoczniowy uważa, że zwiększenie przydziałów o przynajmniej 50% jest konieczny dla przezwyciężenia obecnych trudności. Rząd brytyjski spodziewa się dostarczyć 1 mln. ton stali z USA w bieżącym kwartale co może sytuację nieco poprawić.

Również w zakresie produkcji węgla sytuacja nie jest zadowalająca, jakkolwiek w połowie października zapasy węgla osiągnęły poważną cyfrę co 19 mln ton. "Financial Times" stwierdza, że chociaż wzrastające wydobycie węgla stanowi fakt pocieszający, to jednak problem węglowy nie jest rozwiązany. Powiększenie zapasów jest bowiem wynikiem nie tylko wzrastającej produkcji, ale też mniejszego zużycia, które w roku bież. spadło o 3,5 mln t. Spadek zużycia w pewnej mierze spowodowany jest zastosowaniem lepszych metod użytkowania węgla, ale główną przyczyną leży bezwątpienia w spadku produkcji przemysłowej, szczególnie w przemyśle tekstylnym.

Wprawdzie Wielka Brytania posiada obecnie dostateczną ilość węgla na eksport, jednak zamówienia zagraniczne są mniejsze aniżeli spodziewano się. W rezultacie - wywóz tego- roczny może być, o jakie 2 mln. ton niższy od zamierzonego eksportu - 15,6 mln. ton.

W 40-u tygodniach, kończących się 4 października br. wywieziono zagranicę 9 mln. ton, wyłączając bunkier. Stanowiło to o 3 mln. ton więcej aniżeli w odpowiednim okresie ubiegłego roku, jednakowoż obecnym dążeniem jest podwojenie kwoty eksportowej 1951 roku, która wynosiła 7,8 mln. ton. Oznacza to konieczność wyeksportowania jeszcze 6 mln. ton w 12-u tygodniach do końca roku. Dotychczas rekord tygodniowego wywozu nie przekraczał 300.000 ton. Jest to oczywiście znaczna poprawa w stosunku do I kwartału, jednakowoż eksport w tygodniu kończącym się 4.X.br., kiedy to wynosił 265.000 ton, należy uważać za normalny w odniesieniu do obecnego stanu i jedynie podwojenie tygodniowego tempa eksportu pozwoliłoby na osiągnięcie określonego celu. Łagodna zima, w ciągu której Wielka Brytania mogła zwiększyć swoje zapasy węgla, stworzyła również pomyślną sytuację i dla innych krajów europejskich co znajduje swój wyraz w większych wymaganiach jakościowych stawianych przez nabywców.

Jak wiadomo 29 lipca Kanclerz skarbu ogłosił, iż spodziewa się, że 15,6 mln. ton można będzie wyeksportować w roku bieżącym. Oczywiście Wielka Brytania musiła rozglądać się za dodatkowymi rynkami zbytu w ostatnich miesiącach, co nie oznacza wcale, że tzw. "sellers market" już się skończył. Raczej oznacza to, że brytyjscy sprzedawcy nieco się spóźnili.

Węgiel amerykański ciągle jeszcze napływa do Europy, która w swoich najlepszych czasach eksportowała około 18 mln. ton rocznie. W 1951 roku importowano około 24 mln. ton węgla amerykańskiego. Do końca sierpnia br. import tego węgla wynosił 16,4 mln. ton. Do końca roku wyniesie on prawdopodobnie 20 mln. ton. Wielka Brytania nie importowała węgla amerykańskiego od początku b. roku, podczas gdy import innych krajów, z wyjątkiem Norwegii i Portugalii, w ubiegłych 12-tu miesią-

całch do sierpnia br. znacznie przewyższał import z poprzednich 12-tu miesięcy. Zależność jednak od USA krajów europejskich zmniejsza się. W I kwartale br. Europa otrzymała 9,2 mln. ton węgla amerykańskiego, w II kwartale - 4,3 mln. ton, w lipcu br. - 1,6 mln. ton, a w sierpniu br. - 1,3 mln. ton.

Jedną z wielkich trudności Wielkiej Brytanii jest nie-
możność dostarczania Europie węgla w żądanym gatunku. Napływa-
ły wprowadzić zapytania, lecz nie na te gatunki, którymi Wiel-
ka Brytania dysponowała. Każdy żąda grubego węgla i wszędzie
w miarę postępu mechanizacji jest go coraz mniej. Na szczę-
cie fabrykanci maszyn górniczych zdają sobie teraz sprawę z
braków swoich maszyn do wyrabu węgla i skutkiem tego charak-
terystycznym szeregu nowych typów tych maszyn jest, że nie
rozdrabniają tak węgla.

W ciągu 8-miu miesięcy do końca br. Wielka Brytania
eksportowała 2,01 mln. ton grubego węgla, wobec 1,14 mln. ton
w 1951 r. i 2,67 mln. ton w 1950 roku. W kołach węglowych przy-
puszcza się, że w nadchodzących tygodniach znacznie zwiększy
się w związku z bliską zimą zapotrzebowanie na węgiel brytyj-
ski. Wobec 19 mln. ton zapasów i zmniejszonej konsumpcji krajo-
wej w porównaniu z ubiegłym rokiem oraz wydatniejszej produk-
cji, widoki na wykonanie nowych zamówień są pomyślne. Należy
jednak podkreślić, że mimo lepszego stanu zapasów, Wielka Bry-
tania nie posiada więcej węgla niż może spotrzebować. Powsta-
ło mylne wrażenie, że 17 mln. ton węgla może wystarczyć dla
opędzenia minimalnych potrzeb Wielkiej Brytanii; Ministerstwo
Paliw pragnie skorygować to wrażenie, bowiem "bezpieczne mi-
nimum" dla Wielkiej Brytanii wyraża się cyfrą 18,5 - 19 mln.
ton zapasów.

W Ł O C H Y

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny.

Według danych Centralnego Urzędu Statystycznego import
włoski w m-cu lipcu br. wyniósł 124,0 mld w porównaniu do

118,9 w czerwcu i 114,2 mld w lipcu 1951 r. Eksport w miesiącu lipcu osiągnął 67,8 mld lirów w porównaniu do 65,3 w czerwcu i 95,8 mld w lipcu ub. roku. W związku z tym ujemne saldo bilansu handlowego zwiększyło się w lipcu i wyniosło 57,2 mld lirów w porównaniu do 53,6 w czerwcu.

W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy bież. roku łączny import wynosił 865,6 mld lirów, eksport zaś - 509,9 mld. lirów. Analiza liczb handlu zagranicznego wykazuje, że wzrost deficytu wyniknął ze znacznej nadwyżki importu z krajów Bloku Atlantyckiego nad eksportem do tych krajów. Jest to niewątpliwie przyczyną ograniczeń importowych stosowanych przez USA, Francję, Wielką Brytanię i Niemcy zachodnie w stosunku do towarów włoskich. W okresie od stycznia do lipca bieżącego roku eksport włoski zmniejszył się o 12,4% a import zaś wzrósł o 9,5% w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego. Przewaga importu nad eksportem wzrosła więc o 70,9% w porównaniu z pierwszymi siedmioma miesiącami ubiegłego roku. Oto wartość importu i eksportu w omawianym okresie czasu w mld. lirów.

	1 9 5 2 r.					
	styczeń	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec
import	122,3	129,3	125,3	129,7	122,6	124
eksport	83,3	75,2	68,4	71,0	69,1	68

Fakty te wywołują zaniepokojenie całej prasy, która krytykuje ostro politykę ekonomiczną rządu włoskiego. Rzymski dziennik ekonomiczny "Globe" pisze: "zachodzi obawa, że przed końcem roku 1952 deficyt bilansu handlowego przekroczy 500 mld lirów. Odbija się to oczywiście poważnie na bilansie płatniczym, a nie należy zapominać, że od bilansu tego zależy wartość waluty. Należy też pamiętać o tym, że "pomoc" amerykańska zmniejsza się, a co się tyczy zamówień amerykańskich, to mogą one wywrzeć wpływ na wzmożenie eksportu dopiero po pewnym czasie".

Wzrost importu włoskiego jest wynikiem stosowanej przez rząd polityki liberalizacji importu, przez co Włochy chciałyby wpłynąć na zmniejszenie swego dodatniego salda w EPU. Liberalizacja ta objęła 98% całego importu.

Ujemne saldo handlu zagranicznego wynika z faktu, że eksport włoski kieruje się głównie na swe tradycyjne rynki zbytu w Europie Zachodniej, które stosują daleko idące ograniczenia importowe. Minister Handlu Zagranicznego Włoch w przemówieniu wygłoszonym na Targach Lewantyńskich podkreślił m.in. konieczność znalezienia nowych rynków zbytu na Wschodzie co jest jednak związane z zakupami na tych rynkach takich towarów, które mogą być importowane stamtąd z korzyścią dla gospodarki włoskiej.

Na tle stosunków zachodnio-europejskich charakteryzujące zmiany jakie rok bieżący przyniósł w wymianie brytyjsko-włoskiej. W przeciwieństwie do znacznego salda dodatniego po stronie włoskiej w roku ub., rok bieżący przyniósł zrównoważenie bilansu handlowego. Wynika to z wprowadzenia przez rząd brytyjski ograniczeń importowych, na co wskazują

cyfry wywozu włoskiego, które spadły w pierwszych 7 miesiącach roku bieżącego do £ 24,6 mln. wobec £ 36,1 mln w analogicznym okresie roku ubiegłego. W tym samym czasie eksport brytyjski do Włoch wzrósł z £ 15,2 do £ 21,4 mln. Na zwiększenie importu włoskiego z Wielkiej Brytanii wpłynęły w pierwszym rzędzie dostawy węgla brytyjskiego zakupionego za £ 2,5 mln./poprzednio za £ 1,2 mln./.

Produkcja

Przyłączenie się Włoch do militarnych planów Zachodniej Europy pociąga za sobą katastrofalne skutki w ich sytuacji gospodarczej. W szybkim tempie spada produkcja, przy czym załamanie się jest szczególnie wyraźne w dziedzinie wytwórczości dóbr konsumpcyjnych. W ciągu ostatnich 10 miesięcy spadła o 25% produkcja wyrobów włókienniczych, o 35% produkcja wyrobów gumowych i o 10% produkcja obuwia. Produkcja szkła i wyrobów szklanych zmniejszyła się w I półroczu 52 r. w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego o 14%, produkcja samochodów o 15%. Spadek produkcji przemysłu spożywczego w II kw. 52 w porównaniu z I kwart. tegoż roku wyniósł 3,5%. W najtrudniejszej sytuacji znalazły się przedsiębiorstwa przemysłu włókienniczego. Przedsiębiorstwo "Snia Viscosa" zamknęło w październiku 3 fabryki w Rzymie, Padwie i w Rietta w związku z czym wiąże się redukcja ponad 1000 robotników. Zapowiedziano również redukcję 870 robotników w fabrykach włókienniczych w Gorozi, przeszło tysiąca w zakładach "De Angeli Frua" i przeszło dwóch tysięcy w hutach stalowych w Terni. Wielki koncern chemiczny "Montecatini" produkujący niezbędne dla rolnictwa nawozy sztuczne utrzymuje celowo swoją produkcję na poziomie o 30% niższym od swej wydajności, chcąc utrzymać ceny na wyższym poziomie i ciągnąć większe zyski. Np. zyski jakie "Montecatini" osiąga ze sprzedaży superfosfatów wynoszą 39% kosztów własnych produkcji, a zyski ze sprzedaży azotniaków - 72%. Przedsiębiorstwo "Fiat" kontrolujące 91,5% produkcji samochodów w kraju ograniczyło swoją produkcję w I półroczu 1952 w porównaniu z I półroczem 1951 o 24%. Niezależnie od tego, w ramach realizacji planów militarnych, produkcję samochodów i traktorów zmniejsza się na korzyść wytwórczości na cele wojenne. Mimo to ogólnie rzecz biorąc, zdolność produkcyjna przemysłu ciężkiego wykorzystana jest w 50%, przemysłu obrabiarek i narzędzi - w 70%, przemysłu włókienniczego w 75%. W prowincjach przemysłowych Włoch północnych na 213.070 robotników zatrudnionych /w 1.776 zakładach włókienniczych, chemicznych i mechanicznych/ 72,1% robotników pracuje tylko ograniczoną ilość godzin tygodniowo, a 6,5% zostało zwolnionych z pracy w pierwszych sześciu miesiącach br.

Zmniejszona przez to siła nabywcza rynku, jest przyczyną ciągłego narastania zapasów produktów przemysłowych, co wykazuje poniższa tabelka: /wskaźniki obliczane na bazie 1948 r. = 100/

1952 r.	przem. mineralny	przem.hut- niczy i me- talowy	przem.chem.	przem. włók.	Ogółem..
styczeń	28,8	128,08	118,3	88,7	99,5
luty	28,7	116,60	109,5	89,4	95,5
marzec	31,8	114,70	90,2	98,1	97,5
kwiecień	30,5	117,70	92,7	106,5	102,7
maj	38,2	121,50	103,1	116,2	110,3
czerwiec	38,1	134,80	122,0	119,4	118,2

Jasną jest rzeczą, że przyczyna rosnącego kryzysu gospodarczego Włoch jest atlantycka polityka przygotowań wojennych, ostro krytykowana przez włoską prasę demokratyczną. Rząd de Gasperiego zobowiązał się w Lizbonie wystawić w latach 1952 - 53 piętnaście dywizji wojska kosztem 160 mln. \$ każda, a ich utrzymanie pochłonie 250 mln. \$ rocznie. Aby sprostać tym wydatkom, budżet wojskowy został podwyższony do przeszło 600 mld lirów. Rząd USA, który zmusił Włochy do preeliminowania na cele wojenne tak olbrzymiej sumy zobowiązał się wypłacić na ten cel zaledwie około 50 mld lirów, reklamując to jako "pomoc amerykańską".

W ten sposób przeznaczanie większej części zasobów finansowych kraju na cele wojenne powoduje kryzys w produkcji pokojowej, spadek stopy życiowej mas pracujących i bardzo ciężką sytuację gospodarczą.

Finanse

Rozrachunki Włoch z Europejską Unią Płatniczą pod koniec miesiąca sierpnia kształtowały się w ten sposób, że wierzycielami Włoch były - Austria /\$ 1.250 mln./ Dania /\$ 0,397 mln./ Niemcy zachodnie /\$ 1.640 mln./ Grecja /\$ 0,141 mln./ Holandia /\$ 2,369 mln./, Norwegia /\$ 1.340/, Portugalia /\$ 0,268/, Szwajcaria /\$ 0,88 mln./, Wielka Brytania /\$ 1.526/. Salda dłużnicze w stosunku do Włoch wykazały natomiast Belgia /\$ 2,434 mln./ Francja /\$ 3.200 mln./, Szwecja /\$ 0,866 mln./ i Turcja /\$ 1.606 mln./. Ogółem należności Włoch w Unii osiągnęły \$ 2.106.000, zobowiązania jej natomiast - \$ 9.000.019, w związku z czym saldo ujemne za miesiąc sierpień wyniosło \$ 913.000.

Dochody w ostatnim roku budżetowym /I lipiec 1951 r. - 30.VI.1952/ wyniosły - 1.943 mld lirów. Wydatki w tym samym okresie czasu wyniosły 2.032 mld lirów, tj. przekroczyły o 89 mld lirów sumę wpływów.

Zadłużenie państwowe w I półroczu 1952 r. osiągnęło rekordową cyfrę 3.076 mld lirów. W czerwcu dług państwowy wzrósł w porównaniu z majem o 7,2 mld lirów a w porównaniu ze stanem w czerwcu roku ubiegłego - o 288,8 mld lirów.

Rządowa agencja prasowa włoska ARI, przytaczając słowa włoskiego ministra skarbu, pisze: "Będzie rzeczą konieczną zmniejszenie wydatków, ponieważ sytuacja bilansu płatniczego /przy deficycie 500 miliardów lirów/ nie pozwala na dalsze wydatki bez naruszenia całego systemu ekonomicznego". Zostało to również podkreślone w Meksyku podczas narad Międzynarodowe-

go Funduszu Monetarnego. To też Ministrowie skarbu handlu zagranicznego Włoch udali się ostatnio do Stanów Zjednoczonych, aby przedstawić tam sytuację włoską i żądać amerykańskiej zarówno bezpośredniej pomocy ekonomicznej /kredytów/ jak i dostaw wojskowych, zamówień wojskowych, surowców i możliwości emigracji Włochów do USA. "Nie wydaje się" pisze w związku z tym dziennik "Rinascita", żeby oprócz pewnych zaliczek na postanowioną już pomoc, Włosi otrzymali więcej niż przyrzeczenia i dobre słowa"

Stopa życiowa, koszty utrzymania.

Zmniejszenie się produkcji i wzrastające bezrobocie są przyczyną stale malejącej siły nabywczej mas ludowych. Koszty utrzymania wzrastają z dnia na dzień. Mediolański dziennik "Corriere della Sera" ogłosił dnia 25 września br następującą tabelkę wskaźników cen towarów w handlu detalicznym /rok 1938 = 1/.

	<u>1947</u>	<u>1948</u>	<u>1949</u>	<u>1950</u>	<u>1951</u>	<u>1952</u>	/przewidywany wg danych za 8 miesięcy/
produkty							
spożywcze	58	61	61	59	63	66	
odzież	65	60	60	57	70	63	
opał i światło	20	26	33	35	37	40	
mieszkania	2	4	5	7	12	16	
różne	35	43	45	46	52	52	

W sierpniu bieżącego roku, jak podaje agencja ARI, koszty utrzymania wzrosły w porównaniu z poprzednim miesiącem. Podrożały przede wszystkim produkty spożywcze. Ceny produktów masowego spożycia jak i chleb, makaron, ryż, tłuszcze zwierzęce i roślinne, jaja, mięso, wino - wzrosły o około 9%. Podniosły się również opłaty za gaz, światło i opał.

Półurzędowy dziennik "Messaggero" pisze w związku z tym, że ten stały wzrost kosztów utrzymania oznacza praktycznie inflację. "Na nie nie posłużą tu" pisze dziennik "twierdzenie obserwatorów i fachowców, którzy zaprzeczają twierdzeniu inflacji. Inflacja trwa i niszczy bazę ekonomiczną większości obywateli włoskich i pcha stan średni w kierunku szybkiej proletaryzacji".

27.IX.52 dzienniki włoskie podały, że obieg pieniężny zwiększył się w ciągu sierpnia br. o 9.101.889.100 lirów.

W maju 1952 r. było zarejestrowanych oficjalnie 2.074.000 bezrobotnych, to jest o 154.000 więcej aniżeli w tym samym okresie ubiegłego roku. Od maja br. do września włącznie zostały zwolnione lub zagrożone zwolnieniem z pracy tysiące innych robotników, a wiele tysięcy pracuje tylko zmniejszoną ilość godzin. Miliony robotników rolnych pracują tylko 150 dni w roku.

Obecnie trwa strajk 1.100 robotników fabryki papieru "Cartiere Meredionali". Strajk ten jest wyrazem protestu

przeciwko nielegalnemu zwolnieniu 4 członków wewnętrznego Komitetu Zakładowego oraz przeciw zamknięciu jednego z oddziałów fabryki. 2 tysiące robotników innej fabryki - "Isola del Liri" oddało swoje jednodniowe zarobki na pomoc strajkującym.

Amerykańskie kraje kapitalistyczne

ARGENTYNA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Zgodnie z rządowymi danymi, argentyński eksport w ciągu pierwszego półrocza 1952 zmniejszył się znacznie zarówno pod względem ilości, jak i wartości towarów, zaś import wzrósł w porównaniu z rokiem ubiegłym. W ciągu pierwszych 6-ciu miesięcy wywóz spadł do 2.028,4 mln.pesos z 3.883,5 mln. w pierwszej połowie 1951 /wagowa z 3.230.000 ton do 1.530.000 ton/; przywóz w pierwszej połowie b.r. wzrósł do 5.171,5 mln. z 4.096,2 mln.pesos - przed rokiem /z 5.540 000 do 5.940.000 ton/. Deficyt bilansu handlowego Argentyny w I półroczu b.r. wynoszący 3.143,1 mln.pesos znacznie przewyższył deficyt za cały rok 1951 /2.730,3 mln.pesos/. Straty dewizowe Argentyny w dziedzinie handlu zagranicznego - jak stwierdza "Neue Zürcher Zeitung" - wynosiły łącznie w ciągu 1951 i pierwszej połowy 1952 roku prawie 4,9 miliarda pesos.

Eksport wszelkich produktów z wyjątkiem mięsa spadł. Zwiększenie wywozu mięsa w pierwszej połowie b.r. w por. z pierwszym półroczem 1951 przypisać należy faktowi, że w zeszłym roku od stycznia do maja Argentyna w ogóle nie eksportowała mięsa do Anglii. Według nieoficjalnych danych, w okresie od stycznia do lipca b.r. znacznie zmniejszył się wywóz konserw mięsnych, który osiągnął tylko 46 300 ton, wobec 92 400 - w tym samym okresie zeszłorocznym. Stało się tak głównie również wskutek zmniejszenia zakupów konserw przez Anglię, która nabyła w ciągu 7 miesięcy b.r. zaledwie 3 800 ton, wobec 19 800 przed rokiem. Rząd Argentyny stara się wszelkimi sposobami kompensować niedobory w zakresie sprzedaży wełny, skór i garbników quebracho, przy pomocy zwiększenia wywozu mięsa. W tym celu Centralny Bank Argentyny podwyższył od września b.r. przy eksporcie konserw mięsnych "wolny" kurs dolara do 13,98 pesos argentyńskich wobec poprzedniego kursu 7,50 peso za dolara. Zmiana dotyczy kursu za dolary z eksportu wszelkich konserw mięsnych.

Ilościowo wywóz w pierwszym półroczu 1952 w por. z pierwszą połową 1951 i przeciętnymi ilościami wywożonymi w pierwszych półroczach 1946 a 1950 rokiem, przedstawiał się jak niżej /w tys.ton/:

	Przeciętna I półrocza 1946-50	I półrocze	
		1951r.	1952r.
Mięso	258,6	109,1	163,1
Skóry surowe i z włosiem . .	93,7	72,9	62,7
Wełna	79,8	54,1	18,2
Zboża i siemię lniane . . .	2.422,7	2.021,3	773,8
Mąka pszenna i prod. uboczne	181,5	136,3	42,1
Inne ziemiopłody /i nasiona oleiste	550,2	546,4	276,7

Wymiana z poszczególnymi "tradycyjnymi" partnerami Argentyny przedstawia się w pierwszej połowie roku bieżącego, jak niżej /w tys. pesos/:

	<u>Eksport do:</u>	<u>Import z:</u>
U.S.A.	342.200	938.500
W. Brytania	287.200	308.600
Szwecja	206.600	357.400
Brazylia	200.600	503.100
Francja	178.100	364.600
Niemcy zachodnie	139.600	375.300
Holandia	101.300	200.400
Włochy	38.800	121.000

Brak dotychczas zestawienia obrazującego strukturę towarową importu do Argentyny w pierwszym półroczu 1952. W każdym razie udział paliw w ogólnym imporcie stanowił ilościowo 67,8% /wobec 66,7% - w pierwszym półroczu 1951/ i 12,6%/10,9%/ - wartościowo. Maszyny i pojazdy w ogólnym przywozie stanowiły wartościowo 15,6% /18,9%/, żelazo i wyroby żelazne - 7% /6,5%/ - ilościowo oraz 15% /11,1%/ - wartościowo. Drewno stanowiło 7,8% /9,9%/ ogólnej ilości importu i 10,7% /8,9%/ - globalnej wartości. Na tekstylia przypadało 0,3% /1,4%/ wagi przewiezionych towarów, a zarazem 9,5% /10,1%/ - ich wartości.

Szczególnym problemem dla Argentyny jest kwestia zbytu wełny. Jak podkreśla "Neue Zürcher Zeitung" motywy i cele argentyńskiej polityki w dziedzinie wełny w ostatnich miesiącach nie są jasne. Dobiegający końca sezon wełny rozpoczęła Argentyna z wielkimi zapasami, które nagromadziły się z powodu błędnej polityki rządu. Zapoczątkowana po wybuchu wojny koreańskiej wysoka koniunktura zaczęła słabnąć już w kwietniu 1951 r., podczas gdy rząd argentyński wyszedł z założenia, że koniunktura utrzyma się na dłuższą metę i z tego powodu nie skorzystał z możliwości sprzedaży znacznych ilości po stosunkowo dogodnych cenach na początku sezonu tj. w ostatnich miesiącach 1951 r. Później ceny na rynkach światowych spadły, a eksporterzy argentyńscy magazynowali zapasy, zwłaszcza, że cena krajowa ciągle była wyższa aniżeli eksportowa.

Eksport wełny z Argentyny w pierwszych miesiącach 1952 r. był nieznaczny. Producenci i eksporterzy zażądali podwyżki kursu rozliczeniowego dewiz, który do lipca b.r. ustalony był na 5 pesos za \$ 1 i w końcu rząd argentyński zdecydował się przyznać eksporterom wszystkim gatunków wełny podwyżki kursu dewiz eksportowych w stosunku przeciętnie \$ 1 = 6,25 pesos. Ponadto zniesiono dotychczasową 8-procentową opłatę eksportową.

"Za mało i za późno" stanowiło charakterystyczną cechę argentyńskiej polityki cen wełny w ostatnim roku. Ponadto ewentualne korzyści ze zmiany kursu dewiz z eksportu wełny nie mogły się nawet ujawnić gdyż zostały one zniwelowane równoczesnym zarządzeniem, zezwalającym na eksport wełny tylko za t.zw. wolnorynkowe dolary lub przy eksporcie do strefy pozadolarowej za funty w tak zwanym "Argentine Account", przy czym eksporter musiał przedłożyć dowód, że wełna przeznaczona jest dla konsumpcji kraju importującego, a nie dla transakcji trójkątnych z krajami dolarowymi. Z tego powodu aż do wyjaśnienia tej sytuacji uniemożliwione zakup wełny Włochom, Francji, Holandii, Niemcom zachodnim i innym krajom, które kupowały argentyńską wełnę na podstawie umów handlowych za "dolary clearingowe". W ostatnim sezonie /od 1.10.1951 do 10.8.1952/ Argentyna wywoziła tylko 25 000 ton wełny, z czego około 20% do wspomnianych krajów "clearingowych", przede wszystkim /2 600 ton/ do Francji. Obecnie zapasy argentyńskiej wełny wynoszą około 230 000 ton, które zostaną w najbliższym czasie powiększone o dalszych 150 000 ton wełny eksportowej z nowego sezonu. Biorąc to pod uwagę, zarządzenie ograniczające eksport wyłączające do transakcji za "dolary wolnorynkowe" staje się tym mniej zrozumiałe, zwłaszcza, że jest ono sprzeczne z wyraźnym postanowieniem umów z szeregiem krajów, którym w listach towarowych przyznano wyraźnie kontyngenty wełny. Niedawno ogłoszone zostały umowne listy towarowe z Włochami, zawierające dostawy wełny argentyńskiej za sumę \$ 14 mln. clearingowych a umowa z Niemcami zachodnimi przewiduje kontyngent wełny za sumę \$ 25 mln. Rząd argentyński nie wypowiedział się dotąd, które kraje zalicza do "strefy dolarowej" t.zn., które kraje nie mogą płacić funtami "Argentine Account".

Wobec tego zmiana kursu dewiz z eksportu wełny nie mogła wywrzeć na rynku argentyńskim tego ożywiającego wpływu, który byłby się ujawnił, gdyby nie zostały równocześnie wydane wspomniane wyżej zarządzenia restrykcyjne.

F i n a n s e

Wobec groźby wyczerpywania się zasobów złota i walut rząd argentyński wprowadził szereg ograniczeń importowych i dewizowych. W odpowiedzi na liczne zgłoszenia o zezwolenia dewizowe na import, Centralny Bank argentyński wyjaśnił, że w żadnym wypadku nie zezwoli się na wwóz artykułów, które są wytwarzane w kraju w ilości wystarczającej na potrzeby wewnętrzne. Zarządzenie to ma na celu zapobiec składaniu zbędnych wniosków, jako że obecna polityka dewizowa w Argentynie ogranicza import do towarów zasadniczych.

Pismo "Financial Times", omawiając sytuację walutową Argentyny podaje, że - wg. danych Banku Centralnego Argentyny - rezerwy złota i walut w pierwszym kwartale 1952 roku spadły o 150 mln pesos, a w drugim kwartale zmniejszyły się o 350 mln pesos. Tym samym w ciągu pierwszego półrocza 1952 r. rezerwy spadły o 500 mln pesos, podczas gdy spadek ich w ciągu całego roku ubiegłego wynosił 350 mln pesos. Pod koniec lipca br. argentyńskie rezerwy złota i dewiz przedstawiały wartość około

2.400 mln pesos. Krytyczna sytuacja walutowa kraju pogarsza się dodatkowo wskutek tego, iż większość rezerw składa się z walut niewymienialnych, np. z hiszpańskich peset.

Przyczyną pogorszenia się sytuacji walutowej jest trwały deficyt bilansu handlowego, wywołany znacznym powiększeniem przywozu przy zmniejszeniu możliwości eksportowych tego kraju m.in. wskutek złych urodzajów w rolnictwie.

I R A N

Stosunki gospodarcze

Handel zagraniczny

Według danych irańskiego Głównego Urzędu Celnego struktura handlu zagranicznego Iranu w okresie od stycznia do września br. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, kształtowała się następująco /w mln rialów/:

	styczeń 1951 r.	-	kwiecień 1952 r.
<u>Import ogólny</u>	2.114		1.781
w tym: z USA	507		373
z Niemiec zach.	150		255
z Wielkiej Bry-			
tanii	524		213
z Indii	277		140
<u>Eksport ogółem /bez nafty i</u>			
<u>produktów nafto-pochodnych/</u>	1.960		1.382
w tym: do Niemiec zach.	308		235
do Wielkiej Bry-			
tanii	439		120
do Stanów Zjed-			
noczonych	191		111
do Indii	16		18

W nawiązaniu do wiadomości zamieszczonych w Nr. 30/65 "WHZ" podajemy poniżej strukturę towarową irańskiego handlu zagranicznego w latach ostatnich /rok irański rozpoczyna się 21 marca/:

	1950/51		1951/52/9 mies.	
	w tys.ton mln rial		tys.ton mln rial	
<u>Import</u>	504	6.246	249	5.482
w tym:				
wyroby bawełniane	9,3	783,6	7,8	950,0
cukier	153,8	733,6	94,8	590,9
herbata	8,8	408,6	8,4	486,9
metale i wyroby metal.	68,0	274	73,6	399,6

samochody osobowe /w szt./	2.	-	215,8
samochody ciężarowe /w szt./	2.336	222	215,8

Eksport 190 3.494 190 3.112

w tym:				
ryż	13,8	77,3	16,9	109,8
suszone owoce	53,4	449,6	55,2	532,4
bawełna	19,8	868,9	6,2	330,8
dywany	4,6	635,0	2,8	457,3
wełna	8,5	164,8	5,3	338,5
skóry surowe	8,4	217,8	5,4	276,1
guma tragantowa	4,1	204,0	3,2	154,8

Dwa najważniejsze rynki, na których Iran zaopatruje się w wyroby włókiennicze i cukier - są to Stany Zjednoczone i

Wielka Brytania np.: 98% cukru sprowadzonego do Iranu w roku 1949/50 i 89% w roku 1950/51 pochodziło z Wielkiej Brytanii. Polityka monopolu anglo-amerykańskich polegająca na tym, aby sprzedawać Iranowi swoje towary, nie w zamian nie kupując, odbija się w sposób bardzo niekorzystny na sytuacji gospodarczej Iranu.

Monopole anglo-amerykańskie wypompowują z Iranu jego bogactwa naturalne /głównie w postaci ropy naftowej/ dając w zamian - tytułem płatności za koncesje - nieznaczne sumy, które nie wystarczają, aby pokryć olbrzymie luki w bilansie handlowym Iranu.

Podczas gdy w latach 1950/51 na USA i Wielką Brytanię przypadało 53,5% łącznego importu Iranu, przy czym 25,5% - na Stany Zjednoczone, to udział tych krajów w eksporcie irańskim wynosił tylko 30,1% a w tym Stanów Zjednoczonych - 11%. Przeważająca część ogromnego deficytu handlu zagranicznego Iranu przypada na obroty ze Stanami Zjednoczonymi i Wielką Brytanią wynosząc w latach ostatnich bezmała 80% całości tego deficytu.

W ścisłym związku z rozwojem handlu zagranicznego pozostaje rozwój produkcji rolnej. Przed wojną Iran eksportował ok. 25.000 ton produktów sbożowych w ostatnich zaś latach zmuszony był je importować. W latach 1949/50 sprowadzono 220.000 ton pszenicy. W latach przedwojennych wywożono z Iranu ok. 20.000 ton bawełny, po wojnie zaś Iran musiał ją przez pewien czas importować.

Produkcja

Toczący się spór między rządem angielskim i irańskim o znacjonalizowanie złóż ropy naftowej w Iranie odbija się niewątpliwie na sytuacji ekonomicznej kraju. Wprawdzie ropa naftowa nie stanowi jedynego bogactwa naturalnego Iranu, gdyż posiada on również bogate złoża rudy metali i minerałów, to jednak wykorzystanie ich na skutek braku odpowiednich urządzeń technicznych złego stanu dróg i środków transportowych natrafić musi na trudności.

Wydaźność produkcyjna niektórych rafinerii irańskich, np. rafinerii w Abadanie była uważana za największą na świecie.

cie, tym niemniej olbrzymie zyski z tego bogactwa naturalnego Iranu ciągnęli monopolisci z "Anglo Iran Oil Co.". Samowolny i bezlitosny wyzysk właścicieli spółki doprowadziły jak wiadomo po długotrwałym strajku irańskich robotników naftowych i po masowym ruchu w całym kraju do upaństwowienia przemysłu naftowego na wiosnę 1951 r.

W odpowiedzi jednak na niezaprzeczone prawo narodu irańskiego do znacjonalizowania swoich dóbr narodowych kapitałisci brytyjscy zastosowali blokadę gospodarczą w stosunku do Iranu uniemożliwiając Persom eksport produktów naftowych na własną rękę, co było tym łatwiejsze do przeprowadzenia, że Iran będący od dawna terenem kolonialnego wyzysku przez kapitalistów anglo-amerykańskich nie posiada własnych środków transportowych i floty handlowej.

W ten sposób od wiosny ub.r. eksport nafty irańskiej został prawie całkowicie wstrzymany. Rząd irański pragnąc ratować sytuację na odcinku handlu zagranicznego zaczął usilnie dążyć do rozwinięcia eksportu innych produktów a w tym celu - do rozwinięcia produkcji rolniczej i przemysłowej.

Do momentu nacjonalizacji, Iran obok ropy naftowej nie eksportował prawie wcale swoich innych produktów, oprócz niewielkich ilości daktyli, tkanin i dywanów. Wręcz przeciwnie, olbrzymia większość wyrobów gotowych używanych w kraju pochodziła z importu. W obecnej chwili rząd dąży wszelkimi środkami do zmniejszenia importu i rozszerzenia eksportu o ile to jest możliwe. Jednocześnie w oczekiwaniu rozwiązania konfliktu naftowego rząd rozpiął pożyczkę w wysokości 2.000 mln rialów, która pozwoliłaby zrównoważyć choćby częściowo sytuację ekonomiczną kraju.

Toczący się spór o wysokość odszkodowania jakiego żąda Iran od Wielkiej Brytanii za straty poniesione z niemożności eksportu produktów naftowych od wiosny 1951 r. jest żywo komentowany na łamach prasy irańskiej. Gazeta "Bachtare Emruz" w artykule zatytułowanym "Nie sprzedamy naszej niezawisłości za £ 10 mln" wykazuje wyraźnie, że anglo-amerykański plan t.zw. uregulowania angielskich roszczeń z tytułu znacjonalizowania przemysłu naftowego w żadnej mierze nie odpowiada interesom irańskiej polityki gospodarczej. Propozycje anglo-amerykańskie, które w swej istocie niweczą skutki faktu znacjonalizowania przemysłu naftowego, gdyż żądają przywrócenia działania umowy z 1933 r., są nie do przyjęcia dla narodu irańskiego. Bezpodstawność tych propozycji była już niejednokrotnie wykazana przez rząd irański. Wyrazem tej opinii narodu była kontrpropozycja rządu irańskiego w której żąda on odszkodowania za poniesione straty w wysokości £ 49 mln. Nieprzyjęcie tej propozycji przez rząd brytyjski doprowadziło w efekcie do zerwania stosunków dyplomatycznych między obu państwami.

Znamienne jest, że w pewnym momencie rozstrzygnięcia sporu anglo-irańskiego podjęły się Stany Zjednoczone, w związku z czym wiąże się bytność w Teheranie dyrektora generalnego amerykańskiego towarzystwa naftowego "Cities Service", który odbył szereg konferencji z premierem Mossadekiem. Nie ulega wątpliwości, że korzystając ze sporu anglo-irańskiego,

USA chcą umocnić swe wpływy w Iranie mimo stwarzanych pozorów jakoby polityka Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych była jednomyślna.

F i n a n s o

W roku finansowym 1951/52 wpływy skarbowe Iranu wynosiły 6.530 mln rialów, wydatki natomiast 10.870 mln rialów co dało w wyniku ogromny deficyt w wysokości 4.340 mln rialów. Dodając do tego należności funtowe zamrożone w Londynie oraz odmowę udzielenia pożyczki przez Stany Zjednoczone, rząd irański znalazł się w trudnej sytuacji finansowej. Rozpisana pożyczka nie zdołała trudności usunąć. Zadłużenie państwa wzrasta. Skutkiem anglo-amerykańskiej blokady handlu zagranicznego i spadły również dochody z tytułu opłat celnych.

W międzynarodowych kołach finansowych panuje przekonanie, że rząd irański będzie ratował tę sytuację dodatkową emisją banknotów. Obieg pieniędzy wzrósł bardzo znacznie w ciągu ostatnich miesięcy. Jasnym jest, że w efekcie pociągnie to za sobą inflację.

I Z R A E L

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Izraela w ciągu pierwszych pięciu miesięcy bieżącego roku ukształtował się w sposób następujący: Łączny import wyniósł £ izr. 52.659.000, eksport zaś - £ izr. 9.542.000 wobec czego deficyt wyniósł £ izr. 43.117.000. W odpowiednim okresie ub. roku import wyniósł £ izr. 42.446.000 eksport £ izr. 10.313.000, a deficyt - £ izr. 32.133.000. Jak wynika z powyższych cyfr, import Izraela w omawianym okresie czasu wzrósł o 24,1% eksport zaś zmalał o 7,7%, co jest przyczyną zwiększenia się ujemnego salda bilansu handlowego o £ izr. 11 mln. Należy jednak pamiętać, że powyższe cyfry zostały ustalone przy zastosowaniu trzech kursów wymienionych funta izraelskiego: £ 2,80, £ 1,40, £ 1.00, co nastąpiło w połowie lutego br i miało być pierwszym krokiem do ustalenia bardziej realnej bazy przeliczeniowej funta izraelskiego.

Zdaniem "Financial Times" przewaga importu nad eksportem w bilansie handlu zagranicznego Izraela ma charakter trwały i można się spodziewać dalszego pogłębienia deficytu handlowego. Stopniowy spadek eksportu spowodowany jest częściowo trudnościami na jakie natrafiają producenci przy uzyskaniu surowców, a częściowo - brakiem nadwyżek towarowych, gdyż rynek wewnętrzny całkowicie pochłania produkcję. Izraelskie koła przemysłowo-handlowe oczekują jednak, że wprowadzenie nowego systemu wymiennego waluty winien spowodować zainteresowanie rynków zagranicznych towarami izraelskimi i wpłynąć na ożywienie eksportu. Eksport cytryn w nadchodzącym se-

zonie będzie dokonywany po kursie wymiennym 1 £ izr = \$ 1
zamiast 1 £ = \$ 2,80 jak to miało miejsce w ubiegłym sezonie.

P r o d u k c j a

Przemysł Izraela pozostaje pod wzrastającym wpływem kapitału amerykańskiego. W sierpniu bieżącego roku zostały uruchomione w Izraelu dwie fabryki opon gumowych sfinansowane przez Amerykanów i pod nadzorem amerykańskiego przedsiębiorstwa /Dayton Rubber Co/.

Parlament Izraela uchwalił w sierpniu br. projekt ustawy o eksploatacji złóż ropy naftowej, przyznającej równe prawa przedsiębiorstwom miejscowym jak i zagranicznym. Przeciw temu projektowi wystąpili członkowie frakcji parlamentarnych partii komunistycznej i partii MAPAM /lewicowi socjaliści/ proponując utworzenie Narodowego Izraelskiego Towarzystwa Naftowego dla eksploatacji ropy, co zostało jednak przez rząd odrzucone. Prasa demokratyczna Izraela, twierdzi, iż projekt ustawy powstał w USA i odpowiada interesom nie kraju ale imperialistów amerykańskich, gdyż nie zapewnia on Izraelowi ani rozwoju gospodarki ani obronności, a ułatwia jedynie prowadzenie polityki ekspansji amerykańskiej i zagraża pokojowi na Bliskim Wschodzie. W Izraelu powstały takie warunki, że armia znajduje się pod kontrolą sztabu amerykańskiego a gospodarka - bankierów z Wall - Street, nafta zaś - w rękach imperialistów amerykańskich. W parze z przenikaniem kapitałów amerykańskich do gospodarki Izraela wzmacnia się coraz bardziej uzbrojenie kraju: w maju i czerwcu przybyło do Izraela 300 samolotów francuskich typu "Mesquito", a w trakcie wysyłki jest transport samochodów pancernych z Francji. Poza tym zwiększa się stale stan liczebny armii i przedłuża okres trwania służby wojskowej. Przeciwnie temu stanowi rzeczy protestują inne państwa Bliskiego Wschodu czując się zagrożone w swoim bezpieczeństwie. W pierwszym rządzie wystąpiły przeciwko temu państwa arabskie.

P A R A G W A J

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Znaczny wzrost obrotów zagranicznych Paragwaju w 1951 r. spowodowany został ponad dwukrotnie większym niż w 1950 r. importem, podczas gdy wartość eksportu zwiększyła się tylko o jedną czwartą. Rozwój paragwajskich obrotów handlowych w roku ubiegłym w porównaniu z rokiem 1950 obrazuje poniższe zestawienie /w mln guayan/:

	1950	1951
import	77,603	168,314
eksport	167,668	208,945
łączny obrót	245,271	377,259

Mimo wzrastającego importu, w kraju panuje widoczny brak towarów.

Najważniejszymi kontrahentami Paragwaju w 1951 r. były Argentyna, Wielka Brytania, USA i Niemcy zachodnie. Uderzającym jest fakt, że Niemcy zachodnie zdołały już uplasować się na czwartym miejscu.

F i n a n s e

Gospodarka finansowa Paragwaju stoi pod znakiem wyraźnie zaostrzającej się inflacji, czego dowodem jest spadająca wartość kursu waluty krajowej - guarani. Rząd Paragwaju zdecydował ostatecznie guarani ustanawiając nowy jednolity kurs $\$ 1 = 15$ guarani, zarówno dla importu jak i eksportu, w miejsce dotychczasowych dwóch kursów $\$ 1 = 6$ gu./i $\$ /1 = 9$ gu/. Nowy kurs wszedł w życie z dniem 1 sierpnia br. Jednakże dla większości towarów importowych - z wyjątkiem zboża, maki, ropy naftowej i jej produktów, jak również antybiotyków, które importowano po kursie 6 guarani = $\$ 1$, rząd wprowadził nadpłatę kursu w rozmiarach od 40% do 100% w zależności od tego, czy towary powyższe należą do drugiego lub trzeciego priorytetu. W praktyce, dla większości towarów importowanych ustalono kurs od 21 do 30 guarani = $\$ 1$.

Objawem świadczącym o spadku wartości pieniądza obiegowego jest fakt, że na tzw. czarnym rynku operacje walutowe np. w ciągu lipca br. dokonywane były po kursie 42 - 48 guarani za $\$ 1$.

Ilość pieniędzy w obiegu wzrasta nadal nieprzerwanie. Ogólna emisja do końca maja br. osiągnęła ca 437.395 mln guarani wobec ca 231.990 mln w analogicznym miesiącu 1951 r.

Rezerwy walutowe, które znacznie wzrosły w ciągu roku ubiegłego, osiągając najwyższy poziom w sierpniu 1951 r. już pod koniec roku zaczęły spadać, przy czym tendencja ta utrzymuje się w roku bieżącym. Pogorszenie się sytuacji na odcinku dewiz spowodowane zostało spadkiem eksportu na skutek trudności zbytu bawełny i skór. W związku z tym stanem rzeczy i w obliczu konieczności pokrycia zobowiązań płatniczych wobec zagranicy, Bank Państwowy Paragwaju sciągnął w Międzynarodowym Funduszu Monetarnym dług w wysokości $\$ 875.000$, który będzie spłacony w ciągu trzech lat.

Preliminarz budżetowy Paragwaju na rok 1952/53, zatwierdzony przed kilkoma tygodniami przez Izbę Reprezentantów, przewiduje wpływy w wysokości 246.990.300 guarani i wydatki w wysokości 247.041.995 gu.

P r o d u k c j a

Rząd paragwajski zamierza zwiększyć w ciągu roku 1952/53 produkcję rolną między innymi bawełny, trzciny cukrowej, tytoniu, manioku, ziemniaków, kukurydzy, ryżu i orzechów ziemnych. W końcu 1951 r. Międzynarodowy Bank Odbudowy przyznał Paragwajowi długoterminową pożyczkę w wysokości \$ 5 mln na cele rozbudowy gospodarczej, w związku jednak z zamierzeniami gospodarczymi pozostaje do rozwiązania problem odpowiedniej ilości rąk do pracy, wobec tego, że wskutek braku zatrudnienia w kraju powstała znaczna emigracja do Argentyny. Specjalna komisja dla spraw migracji, bawiąca ostatnio we Włoszech, starała się obudzić zainteresowanie włoskich kół handlowych i finansowych dla Paragwaju. W wyniku tej akcji 1.000 rodzin włoskich ma wyemigrować do Paragwaju, a około 15 włoskich przedsiębiorstw głównie z dziedziny przemysłu tekstylnego i mleczarskiego zawarło z powyższą komisją umowę, na podstawie której mają zainwestować w przemyśle paragwajskim około \$ 10 mln. Również koła japońskie przejawiają zainteresowanie problemem emigracji do tego kraju.

Stopa życiowa

W ciągu ostatnich miesięcy znacznie wzrosły w Paragwaju ceny towarów importowanych, jak również artykułów produkcji krajowej. Oficjalny wskaźnik kosztów utrzymania rodziny robotniczej /1938 = 100/ wzrósł z 2.527 w czerwcu br do 2.670 w lipcu tj. o 6%, przy czym komorne wzrosło o 11%, wydatki na opał i światło - o 16%.

Jak stwierdza szwajcarskie pismo "Wirtschaftliche Mitteilungen", wprowadzona przez rząd paragwajski podwyżka mineralnych płac nie jest w stanie zapobiec spadającej ciągle sile nabywczej ludności. Dochodzi do tego, że w obawie przed devalucją pieniądza właściciele domów wynajmują bardziej komfortowe mieszkania tylko za \$, przy czym komorne jest bardzo wysokie i dostępne tylko dla bogatych cudzoziemców.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Zgodnie z danymi Ministerstwa Handlu USA, struktura geograficzna amerykańskiego handlu zagranicznego w czerwcu i w ciągu pierwszego półrocza 1952 r. przedstawiała się następująco /w mln dolarów/:

	Import			Eksport ^{1/}		
	czerwiec 1952 r.	styczeń - 1951 r.	czerwiec 1952 r.	czerwiec 1952 r.	styczeń - 1951 r.	czerwiec 1952 r.
Ogółem	860,2	6.004,1	5.403,2	1.164,3	7.347,6	7.948,3
<u>Ameryka Południowa</u>	318,0	1.801,1	1.925,4	386,3	2.220,3	2.263,8
w tym:						
Kanada	210,4	1.114,5	1.155,0	249,0	1.378,0	1.379,3
Meksyk	30,8	173,5	218,2	56,1	337,2	356,2
Kuba	40,4	222,6	250,0	41,0	287,0	266,9
<u>Ameryka Południowa</u>	146,9	1.288,9	1.013,3	140,0	982,8	1.032,3
w tym:						
Brazylia	49,4	468,7	389,2	43,2	289,4	374,5
Wenezuela	32,1	166,0	194,5	42,1	241,8	257,0
Kolumbia	24,2	162,9	178,2	17,9	116,9	114,9
Peru	3,9	31,3	27,5	9,6	54,5	60,8
Argentyna	12,2	167,5	57,8	9,2	108,2	79,8
Chile	13,1	111,9	100,5	8,3	81,4	69,1
Urugwaj	4,2	120,8	18,7	2,4	44,2	25,4
<u>Europa</u>	159,9	1.097,5	982,5	250,3	1.952,6	1.927,3
w tym:						
Włochy	12,6	76,0	72,6	49,5	286,7	263,4
Wielka Brytania	37,6	241,2	238,3	41,5	253,3	393,3
Francja	13,2	156,5	87,4	28,0	199,7	211,1
Niemcy zachodnie	15,3	115,0	95,6	27,6	249,2	231,9
Belgia-Luksemburg	13,3	122,0	93,3	23,5	168,5	168,6
Holandia	10,5	58,4	74,0	19,2	145,9	156,5
Szwajcaria	10,2	67,3	64,5	14,6	94,8	84,1
Szwecja	8,1	56,2	42,3	9,3	60,6	66,6
Norwegia	4,4	29,3	28,7	5,4	44,1	40,4
Austria	2,3	13,0	14,5	3,9	64,4	49,8
Dania	2,0	9,6	11,2	3,2	33,4	31,0
Grecja	1,3	...	14,7	3,1	57,4	45,4
Turcja	7,0	49,4	30,3	...	31,3	27,1
<u>Azja</u>	160,1	1.178,0	975,0	170,4	1.050,0	1.217,9
w tym:						
Japonia	17,0	115,2	98,9	56,0	333,0	344,1
Filipiny	26,8	169,4	119,0	25,8	151,2	142,4
Indie	20,8	173,2	119,0	24,4	171,1	301,5
Arabia Saudyjska	3,8	...	17,7	10,2	...	49,8
Indonezja	29,1	135,6	155,5	9,3	83,6	63,7
Pakistan	2,1	...	12,0	4,6	...	26,0
Malaje Brytyjskie	32,9	223,9	246,2	1,7	27,5	19,8
<u>Oceania</u>	21,2	265,8	140,1	15,0	88,9	128,5
w tym:						
Australia	10,5	233,5	85,5	11,6	67,7	99,9
Nowa Zelandia	10,4	32,2	52,6	2,9	21,2	25,0
<u>Afryka</u>	54,1	368,8	366,5	44,1	275,6	327,6
w tym:						
Związek Afryki Południowej	8,7	88,5	60,2	17,7	117,8	126,6
Egipt	...	43,9	54,2	4,4	34,9	41,1

1/ w tym dostawy wojskowe, które w czerwcu br. wyniosły
 § 158,1 mln a w okresie styczeń-czerwiec br - § 1.050,8
 mln.

Struktura handlu zagranicznego USA wg. poszczególnych grup państw przedstawia się w czerwcu i w ciągu pierwszego półrocza 1952 r. następująco /w mln dolarów/:

	Import			Eksport		
	czerwiec	I półr.		czerwiec	I półr.	
	1952 r.	1951 r.	1952 r.	1952 r.	1951 r.	1952r.
kraje Ameryki Łacińskiej	238,0	1.868,2	1.658,7	259,5	1.749,4	1.818,2
kraje obszaru szterlingowego	61,1	1.251,2	1.030,0	128,4	896,8	1.137,6
europęjskie kra- je marshallow- skie	142,2	1.024,1	894,5	238,3	1.841,3	1.827,8

Z zamieszczonych danych wynika, że import USA w I półr. 1952 r. był znacznie mniejszy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku - spadł mianowicie o ponad 10%.

Jednocześnie eksport w tym czasie wzrastał nadal. Jednakże należy podkreślić, że Stanom Zjednoczonym nie udało się zwiększyć wywozu do kraj. Europy Zachodniej. Widoczny jest spadek wywozu do Włoch, Niemiec zachodnich, Szwajcarii Norwegii, Austrii, Danii, Grecji i Turcji.

Według tymczasowych danych ogłoszonych przez Ministerstwo Handlu, ogólna cyfra eksportu amerykańskiego w sierpniu br. sięga \$ 1.090 mln. Eksport sierpniowy przewyższa wywóz z lipca br. /\$ 1.012 mln/, jest natomiast o 18% niższy od przeciętnej miesięcznej wartości z pierwszych 6 miesięcy roku bieżącego /\$ 1.324 mln/. Wartość eksportu w sierpniu ubiegłego roku wyniosła \$ 1.264 mln.

Agencja "Agefi" donosi, że z dniem 20 października br. w USA wchodzi w życie nowy, jeszcze bardziej niż dotychczas bezwzględny system kontroli eksportu tak zwanych towarów strategicznych. Wydział Handlu Międzynarodowego Ministerstwa Handlu USA podał do wiadomości, że między Stanami Zjednoczonymi i dziesięciu krajami Europy Zachodniej /Wielka Brytania, Belgia, Dania, Niemcy zachodnie, Włochy, Luksemburg, Holandia, Norwegia, Portugalia, Francja/ zawarte zostało porozumienie o zaostrzeniu kontroli nad eksportem towarów strategicznych, których spis obejmuje 863 pozycje.

Zgodnie z nowym systemem t.zw. "Import Certification Delivery Verification" /J.C.D.V./, eksport z USA podanych w spisie towarów będzie zezwolony tylko w tym wypadku, jeśli importer zagraniczny przedstawi swojemu rządowi zobowiązanie, że importowane przez niego z USA towary nie zostaną odsprzedane jakimkolwiek bądź państwu bez oficjalnego na to zezwoleni. Amerykańscy eksporterzy ze swej strony zwracając się do Wydziału Handlu Zagranicznego o zezwolenie na wywóz towaru objętego listą kontroli zobowiązani są przedłożyć jednocześnie powyższe zobowiązanie swego kontrahenta zagranicznego.

Nowy spis, który obejmuje, jak już wyżej wzmiankowano, 863 towarów, sporządzony został na podstawie dawniej opraco-

wanej listy, zawierającej 1.712 pozycji /towary te mogły być eksportowane również tylko na podstawie zezwolenia/. Do nowego spisu weszła ponad połowa towarów uważanych w Stanach Zjednoczonych za strategiczne. Należą tu: wszystkie towary związane z produkcją energii atomowej, artykuły chemiczne, znaczna większość obrabiarek, lokomotyw i sprzęt kolejowy, aparaty precyzyjne, znaczną większość wyposażenia wiertniczego dla przemysłu naftowego, profile konstrukcyjne, ciężki sprzęt dla robót publicznych, masa bawełniana służąca do wyrobu materiałów wybuchowych, złom stalowy i żelazny. Oficjalni przedstawiciele Wydziału Handlu Międzynarodowego oświadczyli, że "spis wprawdzie nie obejmuje wszystkich towarów, które chciałoby widzieć w nim rząd amerykański jednakże, zawiera wszystko, co można było włączyć w obecnym stanie rzeczy".

F i n a n s e

Jak donosi czasopismo "L'Exportateur Francais", po raz pierwszy od dłuższego czasu bilans płatniczy Stanów Zjednoczonych zamknął się w II kwartale br. saldem ujemnym w wysokości 1.382 mln. powodując w konsekwencji utratę złota tej samej wartości. Należy tu podkreślić, że w I kwartale br. USA posiadały dodatnie saldo bilansu płatniczego w powyższej wysokości. W ciągu poprzednich kwartałów bilans płatniczy wykazywał ciągle wysokie saldo wierzycielskie wywołujące, tym samym stały napływ złota do USA. W ciągu trzech poprzednich kwartałów Stany Zjednoczone otrzymały złoto, wartości około \$ 1 mld. Z samego tylko obszaru szterlingowego w okresie od czerwca 1951 r. do marca br. wpływy złota regulujące zadłużenia płatnicze wyniosły ponad \$ 2 mld.

W kołach oficjalnych stwierdza się, że deficyt bilansu płatniczego USA w II kwartale br. odzwierciedla poprawę bilansu płatniczego obszaru szterlingowego z obszarem dolarowym, a prócz tego jest wynikiem następujących czynników, których większość ma charakter przejściowy: 1/ spadek wywozu amerykańskiego, spowodowany restrykcjami importowymi z obszaru dolarowego, wprowadzony przez liczne państwa Europy Zachodniej i Ameryki Łacińskiej, które odczuwają dotkliwy brak dolarów 2/ sezonowe zmniejszenie się sprzedaży za granicą niektórych towarów, jak bawełny i zboż, 3/ znaczny odpływ kapitałów amerykańskich za granicę w pierwszym rzędzie do Kanady. Ponieważ sytuacja dolarowa szeregu państw nie rokuje nadziei na poprawę, w kołach oficjalnych przewiduje się dalsze, bardziej rygorystyczne ograniczenia importu przez te kraje z obszaru dolarowego. Wpływy te oczywiście wpływ na kształtowanie się bilansu płatniczego USA.

P r o d u k c j a

Zgodnie z badaniami podjętymi przez "Securities and Exchange Commission" oraz Departament Handlu inwestycje w gospodarce amerykańskiej w zakresie nowych urządzeń wytwórczych i wyposażenia /maszyny, obrabiarki, instalacje itd./ podniosą

się w bieżącym roku. W drugim półroczu 1952 r. wyniosą one około \$ 14,3 mld, wobec niecałych \$ 13,18 mld w pierwszej połowie bieżącego roku. Tym samym w ciągu całego 1952 roku nowe inwestycje w gospodarce miałyby osiągnąć \$ 27,5 mln w porównaniu z \$ 26,3 mln w roku 1951.

W III kwartale bieżącego roku wydatki gospodarki amerykańskiej na nowe inwestycje w postaci urządzeń produkcyjnych i wyposażenia obliczane są na \$ 7,13 mld, a na IV kwartał - na \$ 7,18 mld.

Przeważająca część nowych inwestycji w drugiej połowie roku bieżącego przypada na przedsiębiorstwa przemysłowe, których budżety na drugą połowę roku przewidują \$ 6,8 mld na rozbudowę i poszerzenie zakładów wytwórczych oraz instalacji. Tak więc wydatki tych przedsiębiorstw w ciągu całego 1952 r. wyniosą w zakresie rozszerzenia urządzeń produkcyjnych o 15% więcej niż w 1951 roku.

Securities and Exchange Commission i Departament Handlu przewidują, że pracujące na cele zbrojeniowe przedsiębiorstwa, jak również pośrednio związane ze zbrojeniami firmy, w bieżącym półroczu, a tym samym w roku bieżącym w ogóle, poczynią większe inwestycje; natomiast przewidziane jest zmniejszenie wydatków na inwestycje w przedsiębiorstwach, które nie pracują dla celów zbrojeniowych oraz tych, które nie są powiązane ze zbrojeniami.

Rzecznik Unites Steel Company oświadczył, iż zapasy stali większości ośrodków przemysłowych USA zupełnie nie wystarczają dla pokrycia zapotrzebowania. Szczególnie dotkliwie odczuwa się brak produktów walcowanych większych wymiarów, stali konstrukcyjnej i płyt stalowych. Składy stali nie będą w stanie zwiększyć zapasów w bieżącym kwartale. Składy te zaopatrują handel i mniejsze przedsiębiorstwa przemysłu przetwórczego. Przemysł stalowy określa obecnie zapasy stali w składach na 40% stanu normalnego.

Koła przemysłowe mniemają, iż zaopatrzenie w stal poprawi się w I kwartale 1953 roku. Wyraża się nadzieję, iż również zapasy wysokich gatunków i typów stali szlachetnej wrócą do normalnego poziomu w ciągu II kwartału 1953 r.

W wyniku strajku w przemyśle hutniczym powstał dotkliwy brak stali budowlanej. Rząd był zmuszony do wydania zarządzeń zapewniających możliwie oszczędne zużycie zapasów. DPA /Defense Production Administration/ ogłosiło 3.X.1952 r., iż ogranicza się przydziały stali budowlanej w I kwartale 1953 r. tylko do celów budowy zakładów przemysłowych bezpośrednio ważnych dla programu zbrojeniowego. Według DPA strajk w przemyśle stalowym odbił się dotkliwiej na produkcji stali budowlanej niż na produkcji innych wytworów stalowych.

UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE

ARGENTYNA - INDIE

Pomiędzy Argentyną a Indiami zawarta została umowa handlowa, która przewiduje, że Indie dostarczą Argentynie 40 000 ton tkanin jutowych w zamian za zboże. Połowa tych ilości ma być dostarczona do końca bieżącego roku, pozostała zaś część w I półroczu 1953 r.

AUSTRIA - WŁOCHY

Pomiędzy Austrią i Włochami zawarta została umowa kompensacyjna przewidująca obroty towarowe na sumę 112,5 mlrd. lirów. W ramach tej umowy Austria dostarczy Włochom m.in. /w mlrd.lirów/: maszyny - 20, wyroby hutnicze i metalowe - 15, wyroby drzewne - 16, papier - 20, nawozy sztuczne - 8, inne - 6. Eksport włoski obejmuje przede wszystkim /w mlrd.lirów/: maszyny do liczenia - 15, maszyny do szycia - 15, inne maszyny - 15, zegarki - 10, tkaniny - 15, przędzę - 5, skóry owcze - 10, ser - 10.

BRAZYLIA - GRECJA

W uzupełnieniu wiadomości z Nr 30/65 "WHZ" podajemy, że Grecja będzie importować z Brazylii /w tys. \$/ kawę - 1 000, mięso mrożone - 400, kukurydzę - 100, skóry surowe - 200, materiały drzewne - 170 i inne. Grecki eksport do Brazylii obejmuje /w tys. \$/: cement - 200, kalafonię - 270, tytoń w liściach - 300, oliwki - 250, oliwę naturalną - 200, wino gronowe świeże - 200, wina i likiery - 150 itd.

CEJLON - CHIŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Pomiędzy Cejlonem a Chińską Republiką Ludową podpisany został układ handlowy i kontrakt na dostawę Cejlonowi 80 000 ton ryżu. Jest to pierwsza umowa handlowa, zawarta pomiędzy Chińską Republiką Ludową i krajami Azji Południowo-Wschodniej.

DANIA - FRANCJA

Francja zakończyła rokowania handlowe z Danią, jako pierwsze z różnych rozmów handlowych prowadzonych z krajami OEEC od momentu ustalenia francuskiego planu importowego na

najbliższe 6 miesięcy. W tych dniach podpisano dodatkowy protokół przedłużający ważność francusko-duńskiego układu handlowego z 8.X.1951 r. o 6 miesięcy tj. do 31 marca 1953 r. Miesięczne kontyngenty przewidziane w tym układzie dla duńskiego eksportu do Francji będą uwzględnione tylko w 60% w okresie od 1.X.1952 do 31.III.1953 r., a to w myśl założeń nowego francuskiego programu importowego.

F I N L A N D I A - G R E C J A

Finlandia i Grecja podpisały roczny układ handlowy na wymianę towarów wartości £ 5,5 mln. w obu kierunkach. Układ wchodzi w życie z dniem 1 bm. W ramach układu Finlandia dostarczy Grecji: tarcicę, forniery, celulozę, pulpę mechaniczną, papier gazetowy i inny, tapety, tekturę, worki, porcelanę, wyroby metalowe, ser itd. otrzyma natomiast z Grecji: tytoń, ryż, owoce suszone, bawełnę i kalafonię.

F R A N C J A - I R L A N D I A

W uzupełnieniu wiadomości z nr 32/67 podajemy, że Francja będzie importować z Irlandii następujące towary /w tys.£/: mleko skondensowane - 5,0, piwo - 2,0, whisky - 0,2, gin - 0,1.

G R E C J A - I Z R A E L

Miedzy Grecją a Izraelem podpisana została umowa regulująca obroty handlowe oraz sprawy żeglugi.

H I S Z P A N I A - K U B A

Pomiędzy Hiszpanią a Kubą podpisana została nowa umowa płatnicza, która zastąpi poprzednio obowiązującą będzie regulować płatności z tytułu obrotów handlowych pomiędzy obu stronami. Umowa przewiduje utworzenie hiszpańsko-kubańskiej komisji, której zadaniem będzie kontrolowanie wykonania warunków tej umowy. Hiszpania zobowiązała się obniżyć opłaty pobierane od tytoniu kubańskiego. Nowy układ przewiduje, że umowa handlowa zawarta pomiędzy obu krajami w 1927 r. będzie obowiązywała do 19 lipca 1953 r.

I N D I E - N O R W E G I A

Obowiązująca pomiędzy Indiami a Norwegią umowa handlowa przedłużona została do końca 1953 r. Norwegia zapewni Indiom te same ulgi importowe, które posiadają kraje EPU. Eksport norweski do Indii składać się będzie z wyrobów drzewnych, chemikali i maszyn, podczas gdy Indie dostarczą tytoń, jute, przyprawę korzenne i bawełnę.

INDONEZJA - SZWAJCARIA

Niedawno została zawarta umowa handlowa indonezyjsko-szwajcarska na okres 1-go roku. W ramach tej umowy Indonezja dostarczy Szwajcarii kauczuku, tytoniu, przypraw korzennych, herbaty, kawy, cyny, oleju palmowego i tapioki, o ile pozostanie pewna nadwyżka eksportowa po zaspokojeniu konsumpcji krajowej. Szwajcaria dostarczy Indonezji maszyn i półfabrykatów w tym maszyn dla elektrowni, maszyn włókienniczych, maszyn do pisania, wyrobów stalowych, aparatów telefonicznych, chemikalii, farmaceutyków, barwników włókienniczych i instrumentów medycznych.

INDONEZJA - WĘGRY

Węgry i Indonezja podpisały w dniu 16 bm. roczny układ handlowy, z ważnością od 1-go października b.r. Jest to pierwszy bezpośredni układ między tymi dwoma krajami. Poprzednio stosunki handlowe były utrzymane za pośrednictwem Holandii. Indonezja otrzyma: tkaniny bawełniane drukowane, radio-odbiorniki, rowery, medykamenty, wyroby szklane i inne artykuły wartości hfl.22 mln., w zamian za co Indonezja dostarczy kauczuku, cyny, kopry, herbaty i kakao w tej samej wartości.

IRLANDIA - NIEMCY ZACHODNIE

Pomiędzy Irlandią a Niemcami zachodnimi zawarta została umowa handlowa. Irlandia będzie eksportować do Niemiec zachodnich mięso, bydło, konie, czekoladę, mleko skondensowane, whisky w zamian za co otrzyma z Niemiec zachodnich metale żelazne, wyroby z metali nieżelaznych, nawozy sztuczne i węgiel.

JUGOSŁAWIA - NIEMCY ZACHODNIE

Pomiędzy Jugosławią a Niemcami zachodnimi zawarta została umowa handlowa, która przewiduje, że dostawy Niemiec zachodnich wyniosą \$ 30,4 mln., zaś dostawy jugosłowiańskie \$ 43,5 mln. Listy towarów kontyngentowanych obejmują m.in. /w mln.\$/ eksport jugosłowiański: artykuły rolnicze - 17,46 /w tym m.in. kukurydza - 80.000 ton, mięso wieprzowe - mln.\$ 3,0, mięso wołowe - 1,4, jaja - 0,6, drób - 0,5, strączkowe - 0,8, świeże owoce i jarzyny - 2,0, pulpa owocowa - 0,5, owoce suszone - 3,5, wino 0,8, jelita - 0,7, pasze - 1,2/, chemikalia - 1,86, rudy i metale 13,83, wyroby włókiennicze 4,95, skóry i garbniki - 0,505, minerały - 0,77, drzewo i wyroby drzewne 7,18, ropa naftowa i pochodne - 0,875, inne towary 1,5. Eksport zachodnio-niemiecki /w mln.\$/: nasiona buraka cukrowego - 0,35, chemikalia 4,885, tekstylia 1,8 /w tym wyroby gotowe - 0,4, wełna sztuczna, przędza sztucznego jedwabiu - 0,44/, papier - 1,4, minerały - 1,255, szkło i ceramika - 0,92, wyroby odlewnicze - 0,8, wyroby z żelaza, stali, blachy i metali - 4,15, półfabrykaty z metali nieżelaznych - 0,5, maszyny elektryczne - 6,3, inne maszyny i części 8,7, pojazdy mechaniczne - 1,5, wyroby mechaniczne - 0,8, wyroby gumowe łącznie z oponami 0,8, inne towary - 1,5, dobra konsumpcyjne - 5,0, węgiel - 290.000 ton.

C Ł A

GATT a ograniczenia importowe

Sygnatariusze GATT'u powołali specjalną komisję, która ma zbadać ograniczenia importowe, stosowane przez poszczególne państwa w celu zrównoważenia bilansów płatniczych. Komisja przeprowadzi przewidziane w ogólnym porozumieniu konsultacje z Australią, Cejlonem, Włochami, Holandią, Nową Zelandią, Południową Rodezją, Południową Afryką i W. Brytanią.

VII sesja GATT'u

Dnia 2 października 1952 r. otwarto w Genewie VII posiedzenie członków GATT'u pod przewodnictwem przedstawiciela Norwegii, Johana Melandra, który w przemówieniu swym zauważył, iż współpraca międzynarodowa w dziedzinie gospodarczej znajduje się w punkcie zwrotnym, gdyż mają być przedsięwzięte doniosłe środki, aby dojść w przyszłości do postępu w dziele pokonywania najważniejszych trudności gospodarczych.

C H I L E

Przystąpienie do GATT

Rząd chilijski przystąpił do GATT'u i podpisał protokół z Torquay, w związku z czym w ciągu 30 dni od daty podpisania wyżej wymienionego protokołu wejdą w życie ulgi taryfowe przyznane Austrii, Niemcom zachodnim i Peru przez rząd chilijski.

M E K S Y K

Zmiany celne

Różnymi dekretemi, opublikowanymi w Diario Oficial z 5, 6 i 8.VIII., wprowadzono następujące zmiany: ustalono cło /wyrażone w pesach/ na brzytwy fryzjerskie w wysokości 0,01 + 5% od kg, na innego rodzaju noże i brzytwy - 3,00 + 40%, na różnego rodzaju chusteczki - 0,50 + 50% od sztuki, krawaty wełniane i z włókna zwierzęcego innego niż jedwab - 25 + 65% od kg.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Zniesienie opłat importowych na ziemniaki

Po zatwierdzeniu przez parlament, wejdzie w życie za-

rzządzenie, znoszące opłaty importowe na ziemniaki i przetwory ziemniaczane. Zarządzenie ma obowiązywać do 31 grudnia 1952 r. Obecne cło importowe na ziemniaki wynosiło 20% ich wartości.

N O R W E G I A

Zmiana ceł

W norweskiej taryfie celnej wprowadzone zostały zmiany celne, polegające na zmianie ceł ad valorem na cła specyficzne oraz w niektórych przypadkach stawki celne zostały obniżone. Bliższe informacje będą podane po uzyskaniu dokładniejszych wiadomości.

P A K I S T A N

Cło eksportowe na jutę

Z dniem 1.X.52 r. cło eksportowe na poszczególne gatunki juty obniżone zostało z 15 rupii do 5 rupii pakist. od beli równej 181,4 kg.

Czasowe zawieszenie cła eksportowego od herbaty

Prasa pakistańska podała oświadczenie Ministerstwa Handlu, że herbata eksportowana w okresie od 12.IX.do 11.XII.52. jest zwolniona od cła, pobieranego dotychczas w wysokości 3 annas od lb.

S Y R I A

Cło eksportowe od bawełny

Cło eksportowe od bawełny zostało ustalone w następującej wysokości: od bawełny surowej, nieoczyszczonej - 9 piastrow od kg, od bawełny oczyszczonej - 20 piastrow od kg.

Cło importowe na torby papierowe na cement

Torby papierowe na cement są zwolnione od cła importowego do dnia 31.XII.52 r.

S U D A N

Zwolnienie od cła

Rozporządzeniem Ministerstwa Finansów, opublikowanym dnia 15.VII.52 r. podwyższono cło na pewne gatunki win oraz zniesiono cło na niektóre środki żywnościowe, jak: masło, owoce świeże i suszone, świeże warzywa /w tym ziemniaki i ce-

bula/, ryż, soczewicę oraz na naftę oczyszczoną.

T U R C J A

Zmiana ceł

Rząd Turcji wprowadził w taryfie celnej zmiany, które były omówione z Niemcami zachodnimi w Torquay, ale nie były włączone do protokołu. Zmiany te dotyczą m.in.: skór i wyrobów skórzanych, welwetu i pluszu, tiulu, wyrobów z masy plastycznej, jak: materiałów do instalacji elektrycznej, przyborów kuchennych, piór wiecznych, różnego rodzaju papieru i kartonu, sznurów bawełnianych służących do ozdoby, bawełnianych knotów do lamp, drutu i wyrobów miedzianych, wyrobów z cynku, teleskopów i mikroskopów, narzędzi mierniczych, wag precyzyjnych, akumulatorów itd.

Z A Ł A C Z N I K

Chwila przejścia własności na towary kupionym

Niejednokrotnie Dział Badań i Opinii Prawnych PIHZ otrzymuje zapytania, z jaką chwilą w tym czy innym prawodawstwie następuje przejście prawa własności towaru ze sprzedawcy na kupującego, przy czym pytający uważają nieraz zagadnienie to za szczególnie ważne i decydujące.

Istniejące prawodawstwa można w tej materii podzielić na 3 systemy:

1. System tradycji /"niemiecki"/. Istnieje tu ścisłe rozgraniczenie między umową sprzedaży /konsensualną/, tworzącą jedynie zobowiązanie do przeniesienia własności, a przeniesieniem własności w drodze drugiej, odrębnej czynności prawnej - tradycji.

Tradycja bywa ujmowana:

- a/ bądź to jako czynność kauzalna, t.zn. że jej skuteczność jest zależna od ważności umowy sprzedaży /będącej dla niej "titulus"/ - i tak było w niemieckim prawie powszechnym i jest jeszcze dziś w Austrii /§§ 425 - 426 aBGB/,
- b/ bądź to jako czynność abstrakcyjna - t.zn., że jej wymogi /umowa i oddanie wzgl. namiastki oddania/ oraz skuteczność są w zasadzie niezależne od ważności umowy sprzedaży - i tak jest dziś w Niemczech /§§ 929 i nast. BGB/.

System tradycji przyjęła również Szwajcaria; jeśli chodzi o tradycję ruchomości, to nie ma przepisu, czy jest ona czynnością kauzalną czy abstrakcyjną, a istnieje jedynie przepis o kauzalności tradycji nieruchomości /art. 974 zd. 2 szw.k.c./, co dało komentatorom /Gmür-Liemann/ asumpt do ujmowania tradycji ruchomości jako czynności abstrakcyjnej, podczas gdy Sąd Związkowy przyjmuje raczej kauzalność tradycji ruchomości /BGE 55 II 306/.

Rzecz jasna, że i przy systemie tradycji abstrakcyjnej strony mogą umownie uzależnić jej skuteczność od ważności umowy sprzedaży; istnieje nawet tendencja do przyjmowania takiej dorozumiałej woli stron tak, że w praktyce różnica między tradycją, jako czynnością abstrakcyjną i tradycją jako czynnością kauzalną - zacierą się na korzyść tej ostatniej.

System tradycji przyjęły m.in. również: Holandia, a także Argentyna, Brazylia i Chile.

